

KANTON SARAJEVO

Skupština Kantona Zakonodavno-pravna komisija

Na osnovu člana 49. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o osnovnom odgoju i obrazovanju ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 31/11) i članom 178. Poslovnika Skupštine Kantona Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 41/12 – Drugi novi Prečišćeni tekst), Zakonodavno-pravna komisija Skupštine Kantona Sarajevo, na sjednici održanoj _____ 2015. godine, utvrdila je prečišćeni tekst Zakona o osnovnom odgoju i obrazovanju.

Prečišćeni tekst Zakona o osnovnom odgoju i obrazovanju obuhvata Zakon o osnovnom odgoju i obrazovanju ("Službene novine Kantona Sarajevo", br. 10/04, 21/06, 26/08, 31/11 i 15/13) u kojima su označeni dani stupanja na snagu tih zakona.

Predsjednik Zakonodavno-
pravne komisije **Kemal
Ademović**, s. r.

ZAKON

O OSNOVNOM ODGOJU I OBRAZOVANJU

(PREČIŠĆENI TEKST)

I. OSNOVNE ODREDBE

Član 1.

Zakonom o osnovnom odgoju i obrazovanju utvrđuju se principi osnovnog odgoja i obrazovanja učenika/učenica normalnog psihičkog razvoja, učenika/učenica s posebnim potrebama (slušno oštećenih, slijepih, slabovidnih, ometenih u psihičkom razvoju i dr.), osnovnog muzičkog obrazovanja, osnovnog baletskog obrazovanja, dodatnog obrazovanja nadarenih učenika/učenica i osnovnog obrazovanja odraslih, koje se ostvaruje u ustanovama osnovnog odgoja i obrazovanja.

Ovim zakonom naročito se regulira:

- a) osnivanje, organizacija i finansiranje osnovnih škola,
- b) upravna struktura škola i procedura izbora nastavnika/ nastavnica i drugih zaposlenih,
- c) status nastavnika/nastavnica i drugih zaposlenih u školi, stručni razvoj i nadzor nad radom nastavnika/nastavnica,
- d) status učenika/učenica,
- e) druga pitanja vezana za aktivnosti osnovnih škola.

Osnovni odgoj i obrazovanje je djelatnost od posebnog društvenog interesa.

Član 2.

Ustanova osnovnog obrazovanja i odgoja je osnovna škola (u daljem tekstu: škola), koja može biti redovna, paralelna (osnovna muzička škola, osnovna baletska škola i sl.) i specijalna osnovna škola.

Odgoj i obrazovanje djece i mladih sa posebnim potrebama je od prioritarnog javnog interesa i sastavni je dio jedinstvenog obrazovnog sistema.

Specijalno obrazovanje organizira se i provodi u skladu sa ovim zakonom.

Član 3.

Osnovno obrazovanje je obavezno za svu djecu - školske obveznike do navršanih 15 godina života, odnosno do završene osnovne škole.

Školskim obveznikom redovne osnovne škole smatra se dijete koje će do 1. marta tekuće godine navršiti 5 i po godina života.

Škola koja ima odgovarajuće prostorne i kadrovske uvjete može omogućiti upis u školu djetetu koje je mlađe od utvrđene starosne dobi predviđene za početak obaveznog odgoja i obrazovanja, ako to traže roditelji ili staratelji djeteta i ako škola, nakon što razmotri preporuke relevantnih stručnjaka, bude sigurna da je to u najboljem interesu djeteta.

Osnovna muzička škola svih odsjeka traje 6 godina.

Osnovna baletska škola traje 4 godine.

Osnovna muzička i baletska škola mogu organizirati odjeljenja pripremnog razreda.

U osnovnu muzičku i baletsku školu može se upisati dijete:

- u pripremono odjeljenje nakon završenog II razreda osnovne škole,
- u I razred nakon završenog III razreda osnovne škole; izuzetno talentirani učenici/učenice mogu se upisati u osnovnu muzičku i baletsku školu i ranije.

Osnovne muzičke i osnovne baletske škole mogu organizirati razredne ispite za odrasle, kao i za mlađe učenike koji žele vanredno završiti odgovarajuće razrede, odnosno osnovnu muzičku ili osnovnu baletsku školu.

Član 4.

Osoba starija od 15 godina koja ne pohađa redovnu osnovnu školu (u daljem tekstu: odrasli) može stjecati osnovno obrazovanje u skladu s ovim zakonom i u skladu sa nastavnim planom i programom za odrasle koje odredi Agencija za predškolsko, osnovno i srednje obrazovanje.

Nastavni plan i program za odrasle sadrži ciljeve, zadatke i sadržaj obrazovanja, sedmični i godišnji broj časova i druge oblike obrazovnog rada, kao i način i oblik izvođenja.

Član 5.

Dijete koje je mlađe od petnaest godina, a za svojom generacijom zaostaje tri i više godina, može biti izuzeto od obaveze redovnog pohađanja osnovne škole i uz obavezno pohađanje instruktivne nastave besplatnim vanrednim obrazovanjem završiti odgovarajuće razrede.

Član 6.

Za stjecanje osnovnog obrazovanja kandidata iz čl. 4. i 5. ministar/ministrica obrazovanja i nauke Kantona Sarajevo (u daljem tekstu: ministar/ministrica) određuje uvjete i škole u kojima će se ovo obrazovanje izvoditi kao i način osiguravanja finansijskih sredstava za njegovu realizaciju.

Bliže propise o organizaciji, finansiranju i načinu polaganja ispita za stjecanje osnovnog obrazovanja donosi ministar/ ministrica.

Član 6a.

Osnovno obrazovanje u Kantonu Sarajevo zasniva se na sljedećim općim principima:

- Jednako pravo na kvalitetno obavezno obrazovanje
- Uvažavanje individualnih razlika i jednakih obrazovnih mogućnosti
- Naučna i etička utemeljenost
- Afirmacija ljudskih prava i demokratskih vrijednosti
- Cjeloživotno učenje
- Razvoj cjelovite ličnosti
- Razvijanje životnih kompetencija
- Partnerstvo svih sudionika u procesu učenja i poučavanja
- Profesionalna autonomija i odgovornost.

Član 6b.

Ciljevi osnovnog obrazovanja u Kantonu Sarajevo su sljedeći:

- Osigurati da svako dijete uživa jednako pravo i mogućnosti za obrazovanje bez obzira na spol, rasu, nacionalnost, socijalno i kulturno porijeklo, ekonomski status, vjeroispovijest i sposobnost
- Osigurati horizontalnu i vertikalnu prohodnost unutar bosansko-hercegovačkog obrazovnog sistema i fleksibilnost u okvirima međunarodnih obrazovnih sistema
- Omogućiti da svako dijete ostvari razvoj punih potencijala u skladu sa vlastitim sposobnostima, potrebama i interesovanjima
- Osposobljavati djecu da razumijevajući i primjenjujući savremena naučna dostignuća doprinose izgradnji društva znanja
- Razvijati državotvornu svijest i patriotizam, očuvanje kulturno-istorijske i duhovne baštine
- Razvijati kod djece osjećaj identiteta i integriteta, poštovanja za civilizacijske i kulturne tekovine kao i univerzalne ljudske vrijednosti
- Afirmisati poštovanje ljudskih prava i osnovnih sloboda, i pripremati svako dijete za život u društvu zasnovanom na vladavini prava i vrijednostima demokratskog društva, socijalne pravde i uzajamnog uvažavanja
- Podsticati djecu da odgovorno učestvuju u aktivnostima zajednice i očuvanju prirode
- Osposobiti svako dijete da razvije sposobnost samostalnog učenja i da uči tokom cijelog života
- Omogućiti učenicima da upoznaju sebe i da samostalno, promišljeno i odgovorno donose odluke koje se tiču njihovog razvoja i budućeg života
- Poticati razvoj djeteta u cjelini, uzimajući u obzir sve njegove potrebe i posmatrajući ga kao jedinstveno i kompleksno biće
- Razvijati kod djece kompetencije koje se odnose na jezičku, naučnu, tehnološku, informacijsku i interkulturalnu pismenost, te vještine vezane za obavljanje poslova i saradnju u zajednici

- Razvijati partnerstvo između roditelja, nastavnika i drugih uposlenika i saradnika radi dobrobiti djeteta
- Otvoriti školu za potrebe i interese lokalne zajednice s ciljem unapređenja obrazovnog procesa
- Obezbijediti visok kvalitet i osposobljenost prosvjetnih radnika i obrazovnih institucija
- Osigurati kontinuirano unapređenje kvaliteta obrazovanja zasnovano na samovrednovanju i vanjskom vrednovanju, a u skladu sa međunarodnim standardima kvalitete obrazovanja.

U nastavnim planovima i programima za osnovno obrazovanje i odgoj biti će definisani specifični principi i ciljevi za sve nastavne predmete i osiguranje njihove međusobne povezanosti.

Oko svih pitanja iz predmeta Vjeronauke, zbog specifičnosti materije, Ministarstvo obrazovanja i nauke Kantona Sarajevo će održavati redovne sastanke sa ovlaštenim predstavnicima nadležnih crkava i vjerskih zajednica, a u cilju osiguranja i unapređenja realizacije nastave ovog predmeta, uz puno poštovanje Ustava Bosne i Hercegovine, najviših međunarodnih standarda ljudskih prava sadržanih u međunarodnim deklaracijama i konvencijama o slobodi savjesti i vjere koji su sastavni dio Ustava i pravnog sistema Bosne i Hercegovine.

Član 7.

Nastava u školi izvodi se na jezicima konstitutivnih naroda Bosne i Hercegovine, koji se imenuju jednim od tri naziva: bosanski, hrvatski ili srpski jezik. Koriste se oba pisma Bosne i Hercegovine (latinica i ćirilica) a, u zavisnosti od potreba učenika/učenica, u upotrebi je i znakovno pismo.

Do kraja treće godine osnovnog odgoja i obrazovanja učenici/učenice će naučiti oba pisma Bosne i Hercegovine.

Nastavu iz maternjeg jezika će na maternjem jeziku učenika/učenica izvoditi nastavnik/nastavnica kvalificiran/a da predaje taj jezik.

Ne može se vršiti diskriminacija učenika/učenica pri prijemu, učešću u aktivnostima škole ili u bilo kojoj drugoj odluci vezanoj za tog učenika/učenicu na osnovu toga što u školi, u usmenom ili pismenom izražavanju, koristi bilo koji od zvaničnih jezika Bosne i Hercegovine.

Ne može se vršiti diskriminacija nastavnika/nastavnica ili nekog drugog zaposlenog pri izboru, uvjetima zaposlenja, napredovanju ili u bilo kojoj drugoj odluci vezano za tu osobu na osnovu toga što u školi, u usmenom ili pismenom izražavanju, koristi bilo koji od zvaničnih jezika Bosne i Hercegovine.

Škola se mora pridržavati odredaba Zakona o ravnopravnosti spolova Bosne i Hercegovine.

Član 8

Škola je dužna osigurati uvjete da učenici pohađaju nastavni predmet vjeronauku, a onim učenicima koji vjeronauku ne pohađaju omogućit će se pohađanje alternativnog, odnosno alternativnih predmeta, a čije će nastavne planove i programe donijeti Ministarstvo.

Učenici se, uz saglasnost roditelja, na početku školovanja opredjeljuju za pohađanje jednog od nastavnih predmeta iz stava 1. ovog člana, uz mogućnost promjene opredjeljenja na početku svake školske godine.

Predmeti iz stava 1. imaju status izbornog predmeta i ulaze u opći prosjek ocjena.

Član 9.

Državljanima/državljanke Bosne i Hercegovine imaju pravo da stječu osnovni odgoj i obrazovanje u osnovnim školama na području Kantona Sarajevo (u daljem tekstu: Kanton) u skladu s odredbama ovog zakona.

Državljanima Bosne i Hercegovine koji su dio osnovnog obrazovanja stekli u inostranstvu, te stranim državljanima, apatridima ili licima bez državljanstva, omogućit će se obrazovanje u osnovnoj školi uz obavezu provođenja ekvivalencije svjedodžbi na osnovu kojih se upisuju, u skladu sa zakonom.“

Strani državljani i osobe bez državljanstva imaju pravo na osnovno obrazovanje u skladu s ovim zakonom i važećim propisima, u skladu s konvencijama i sporazumima koje je Bosna i Hercegovina zaključila s drugim zemljama ili međunarodnim organizacijama, kada se može osnovano zaključiti da će takve osobe u Bosni i Hercegovini boraviti više od tri mjeseca.

Ekvivalenciju svjedodžbi iz stava 2. ovog člana vrši Ministarstvo u skladu sa posebnim pravilnikom koji donosi ministar.

II. OSNIVANJE I RAD OSNOVNE ŠKOLE

Član 10.

Osnovnu školu kao ustanovu može osnovati domaće i strano pravno i fizičko lice u svim oblicima svojine (u daljem tekstu: osnivač) uz odobrenje ministra/ministrice i uz prethodnu saglasnost Vlade Kantona.

Osnovnu školu kao javnu ustanovu može osnovati Kanton samostalno ili s drugim pravnim odnosno fizičkim licem kada Kanton ocijeni da za njeno osnivanje postoji javni interes.

Kanton može, u skladu s međunarodnim ugovorima, otvoriti odjeljenja osnovne škole iz stava 2. ovog člana za naše građane u inostranstvu.

Rad odjeljenja iz prethodnog stava finansira podnosilac zahtjeva.

Osnivanje osnovne škole planira se u skladu s koncepcijom osnovnog odgoja i obrazovanja i u skladu s dugoročnim programom razvoja koji donosi Kanton, na prijedlog općine ili drugog pravnog lica.

Član 11.

Osnivač škole na području Kantona osigurava sredstva potrebna za osnivanje i rad osnovne škole, u skladu s Pedagoškim standardima za osnovno obrazovanje i odgoj (u daljem tekstu: Standardi) i Normativima školskog prostora, opreme, nastavnih sredstava i učila (u daljem tekstu: Normativi).

Ako osnovnu školu osniva više pravnih odnosno fizičkih lica, svoje međusobne odnose uređuju ugovorom.

Standarde i Normative donosi Vlada Kantona.

Član 12.

Osnovna škola kao javna ustanova i ustanova može biti osnovana:

- ako postoji dovoljan broj učenika/učenica za formiranje najmanje 18 odjeljenja za redovnu osnovnu školu, devet odjeljenja za specijalnu osnovnu školu, dvanaest odjeljenja za osnovnu muzičku školu i osam odjeljenja za osnovnu baletsku školu,
- ako je osiguran odgovarajući stručni nastavni kadar, u skladu s nastavnim planom i programom za osnovnu školu i ovim zakonom,
- ako su ispunjeni uvjeti propisani Standardima i Normativima.

Redovna osnovna škola, odnosno specijalna osnovna škola može biti osnovana i kada nije osiguran dovoljan broj učenika za formiranje 18 odjeljenja, odnosno 9 odjeljenja uz prethodnu saglasnost nadležnog ministarstva, a u skladu s odgovarajućim kriterijima.

Bliže propise o utvrđivanju kriterija iz stava 2. ovog člana donosi ministar/ministrica.

Član 13.

Odluka o osnivanju sadrži:

- naziv osnivača,
- naziv i sjedište škole,
- vrstu škole koja se osniva,
- izvore i način obezbjeđivanja sredstava za rad,
- nastavni plan i program po kom će se raditi,
- broj nastavnika/nastavnica i drugog osoblja,
- zgrade i objekte koji će biti obezbijeđeni i koji će se koristiti,
- lice koje će do imenovanja organa rukovođenja predstavljati i zastupati školu i njegova ovlaštenja i odgovornosti,
- rok za donošenje pravila škole, imenovanje školskog odbora i direktora/direktorice,
- druga pitanja značajna za rad škole.

Ministar/ministrica donosi propise za privatne škole radi osiguranja ispunjenja osnovnih uvjeta, uključujući i odredbu kojom se od tih škola traži da pripreme resurse za najmanje jednu godinu unaprijed.

Član 14.

Osnovna škola kao javna ustanova i ustanova upisuje se u Registar osnovnih škola (u daljem tekstu: Registar) koji vodi Ministarstvo obrazovanja i nauke Kantona Sarajevo (u daljem tekstu: Ministarstvo).

Bliži propis o postupku utvrđivanja uvjeta o sadržaju i načinu vođenja Registra donosi ministar/ministrica.

U Registar se mogu upisati samo osnovne škole koje ispunjavaju uvjete iz čl.10, 11, 12. i 13. ovog zakona.

Provjeru uvjeta za upis u Registar osnovnih škola vrši komisija koju formira ministar/ministrica, a na zahtjev osnivača.

Osnovna škola upisuje se i u Sudski registar i danom upisa stječe status pravnog lica.

Član 15.

Novoosnovana škola počinje s radom početkom školske godine ako vanredne okolnosti ne nametnu drugačije rješenje.

Odluku o početku rada prije ili nakon početka školske godine donosi osnivač uz saglasnost Ministarstva.

Član 16.

Osnovna škola upisana u Registre može izdavati svjedodžbe i druge javne isprave o završenom obrazovanju.

Škola ima pečat koji se koristi kao dokaz autentičnosti svakog dokumenta koji škola izdaje.

Član 17.

Osnovna škola se briše iz Registra kada prestane da ispunjava uvjete propisane ovim zakonom i bližim propisima koje donosi Ministarstvo.

Član 18.

Odluke o statusnim promjenama osnovne škole kao javne ustanove čiji je osnivač ili suosnivač Kanton donosi Skupština na prijedlog Vlade.

Odluke o statusnim promjenama osnovne škole čiji osnivač nije Kanton donosi osnivač uz prethodnu saglasnost Ministarstva.

Odluka o statusnoj promjeni osnovne škole može se donositi najkasnije tri mjeseca prije početka primjene, a primjenjuje se od početka naredne školske godine.

Član 19.

Općinsko vijeće na čijoj teritoriji se nalazi škola utvrđuje školsko područje za svaku javnu ustanovu osnovnu školu, sa kojeg je ona obavezna upisati djecu kao učenike/učenice uz saglasnost ministra/ministrice. Pri utvrđivanju školskog područja poštovat će se osnovni princip, a to je da se djeci omogući pohađanje škole koja je najbliža njihovom mjestu stanovanja.

U izuzetnim okolnostima dijete može, bilo po prvom upisu ili pri prelasku iz jedne škole u drugu, pohađati osnovnu školu koja je izvan školskog područja u kojem živi, ali samo na zahtjev roditelja ili staratelja.

Škola može na svom školskom području organizirati nastavu i u područnim školama, a u skladu sa Standardima.

Škola kojoj osnivač nije Kanton, upisuje školske obveznike na osnovu ugovora s roditeljima odnosno starateljima školskih obveznika neovisno o školskom području, o čemu je obavezna izvijestiti osnovnu školu sa čijeg su školskog područja upisani učenici/učenice.

Član 20.

U školama u kojima učenici – pripadnici jedne nacionalne manjine čine najmanje jednu trećinu, obezbjeđuje se obrazovanje na jeziku te nacionalne manjine, a ako čine jednu petinu, obezbjeđuje se dodatna nastava o jeziku, književnosti, historiji i kulturi nacionalne manjine kojoj pripadaju, ako to zahtijeva većina njihovih roditelja.

Lice na koje se primjenjuje stav 1. ovog člana koje želi pohađati nastavu iz svog maternjeg jezika na tom jeziku, će pri upisu obavijestiti školu da je pripadnik manjine, i škola će to prihvatiti kao činjenicu bez daljih provjera ili dokaza.

Nastava maternjeg jezika iz stava 2. ovog člana može se odvijati u razredu, zasebnom razredu, grupi ili pojedinačno, pod uslovima iz stava 1. ovog člana. Nastava može biti organizirana u matičnoj školi, a ako to nije moguće nastava se organizira za više škola ili za nivo Kantona na za to podesnom mjestu.

Radi ostvarivanja prava iz stava 1. ovog člana Ministarstvo će obezbijediti finansijska sredstva za osposobljavanje nastavnika koji će izvoditi nastavu na jeziku nacionalne manjine, obezbijediti prostor i druge uslove za izvođenje dodatne nastave, kao i štampanje udžbenika na jezicima nacionalnih manjina.

Ministarstvo donosi nastavni plan i program za nastavu i dodatnu nastavu i osigurava nastavni materijal za takvo obrazovanje uz prethodnu saglasnost Vijeća nacionalnih manjina Kantona Sarajevo. Nastavni materijal odgovara potrebama date manjine i uključuje sadržaje iz jezika, književnosti, historije, i kulture te nacionalne manjine.

Član 21.

Radi međusobne saradnje u ostvarivanju zajedničkih interesa i pružanja pomoći u odgojno-obrazovnom radu, osnovne škole se mogu udruživati u jednu ili više asocijacija osnovnih škola, s tim da svaka osnovna škola zadržava status pravnog lica.

Prava, obaveze i međusobni odnosi osnovnih škola udruženih u asocijaciju osnovnih škola utvrđuju se ugovorom.

Asocijacija osnovnih škola upisuje se u Registar asocijacija osnovnih škola, koji vodi Ministarstvo.

Osnovne škole mogu saradivati i međusobno udruživati neke zajedničke poslove, mogu saradivati i udruživati neke zajedničke poslove i s predškolskim ustanovama, kao i sa srednjim školama, s tim da svaka osnovna škola zadržava status pravnog lica.

Član 22.

Osnovna škola prestaje sa radom ako ne ispunjava uvjete i ne izvršava zadatke radi kojih je osnovana, ili ako prestane potreba za njenim radom.

Ministarstvo redovno vrši provjeru ispunjenosti uvjeta rada škole, a svake četiri godine vrši reverifikaciju uvjeta rada, u skladu sa propisom iz člana 14. stav 2. ovog zakona.

Ako se prilikom kontrole ustanovi da osnovna škola ne obavlja djelatnost na način utvrđen zakonom ili ne ispunjava uvjete propisane zakonom, Ministarstvo će utvrditi rok za otklanjanje nepravilnosti koji ne može biti duži od šest mjeseci.

Dok traje rok za otklanjanje utvrđenih nepravilnosti iz stava 3. ovog člana i dok ne dobije rješenje kojim se potvrđuje da su utvrđene nepravilnosti otklonjene, osnovna škola ne može vršiti prijem i upis učenika niti obavljati druge aktivnosti koje su uvjetovane otklanjanjem utvrđenih nedostataka.

Ako škola u roku iz stava 3. ovog člana ne otkloni nepravilnosti, ministar obavezno donosi rješenje o zabrani rada i nalaže brisanje osnovne škole iz Registra Ministarstva, a što se uređuje posebnim pravilnikom.

Osnovna škola prestaje sa radom na osnovu odluke osnivača.

Ukoliko osnovna škola ne ispunjava uvjete predviđene zakonom, ili ukoliko osnivač podnese zahtjev za prestanak rada škole, ministar donosi rješenje o imenovanju tijela koje će provesti navedeni postupak.

Aktom o prestanku rada osnovne škole odredit će se prestanak rada osnovne škole sa završetkom tekuće školske godine.

U slučaju prestanka rada škole, osnivač je dužan da zatečenim učenicima omogući nastavak započetog odgoja i obrazovanja.

Učenike privatne škole koja je prestala sa radom, obavezne su primiti javne ustanove osnovne škole u skladu sa školskim područjem.

Donošenjem akta iz stava 8. ovog člana, nakon završetka tekuće školske godine, briše se škola iz Registra koji vodi Ministarstvo i sudskog registra.

Prestanak rada i brisanje škole iz Registra Ministarstva objavljuje se u „Službenim novinama Kantona Sarajevo.

Član 23.

Na osnivanje, rad, statusne promjene i prestanak rada škole primjenjuju se odredbe Zakona o ustanovama ukoliko ovim zakonom nije drugačije određeno.

III. OPĆA AKTA OSNOVNE ŠKOLE

Član 24.

Osnovna opća akta škole su pravila škole koja donosi školski odbor škole uz saglasnost ministra/ministrice.

Pravilima osnovne škole, pored pitanja utvrđenih zakonom, uređuje se:

- naziv, sjedište i pečat škole,
- osnivač škole,
- djelatnost škole,
- unutrašnja organizacija škole,
- odgojno-obrazovni rad u školi,
- prava i dužnosti učenika/učenica, nastavnika/nastavnica i stručnih saradnika/saradnica,
- vođenje pedagoške dokumentacije i evidencije,
- stručni organi škole,
- organi upravljanja, rukovođenja i kontrole poslovanja,
- saradnja i način ostvarivanja saradnje škole sa roditeljima učenika,
- način izbora predstavnika roditelja učenika/učenica u školski odbor škole,
- formiranje i rad vijeća roditelja,
- formiranje i rad vijeća učenika/učenica,
- ostvarivanje javnosti rada škole,
- ostvarivanje prava učenika/učenica koji su stekli zvanje "vrhunski sportista",
- organizacija rada u produženom ili cjelodnevnom boravku u školi,
- sadržaj i oblici društvene, kulturne i sportske aktivnosti škole,
- opći akti koji se donose u školi kao i način njihovog donošenja,
- način napredovanja učenika/učenica i završavanje dva razreda za jednu školsku godinu,
- odgojno-disciplinske mjere koje se mogu izreći učenicima/učenicama, procedura i postupak za utvrđivanje disciplinske odgovornosti učenika/učenica, postupnost izricanja,
- disciplinske mjere koje se mogu izreći zaposlenicima i postupak prema nastavniku/nastavnici koji/koja je udaljen/a iz nastavnog procesa kao i njegov ili njen daljnji radnopravni status,
- druga pitanja utvrđena zakonom.

Školski odbor na prijedlog nastavničkog vijeća škole donosi pravilnik o kućnom redu sa etičkim kodeksom koji je usaglašen sa instrukcijom koju donosi ministar.

Osnovna škola, pored akata iz st. 1. i 3. ovog člana ima i druga opća akta kojima se reguliraju pitanja bitna za rad osnovne škole, a koja nisu regulirana pravilima. Ova akta donose se u skladu sa propisima relevantnim za oblast koju reguliraju.

Sva opća akta iz ovog člana, uključujući i budžet škole su javna i uposlenici imaju nesporno pravo uvida u iste.

IV. ODGOJNO-OBRAZOVNI RAD OSNOVNE ŠKOLE

Član 25.

Odgojno-obrazovni rad ostvaruje se na osnovu nastavnog plana i programa za osnovni odgoj i obrazovanje (u daljem tekstu: nastavni plan i program).

Nastavni plan je školski dokument kojim se propisuju odgojno-obrazovna područja odnosno nastavni predmeti koji će se izučavati u osnovnoj školi, redoslijed izučavanja tih predmeta po razredima, sedmični i godišnji fond časova za svaki predmet, a u vezi s tim i struktura školske godine.

Nastavni program je školski dokument kojim se propisuje obim, dubina i redoslijed nastavnih sadržaja u pojedinom nastavnom predmetu.

Nastavni planovi i programi se baziraju na principima individualizacije i diferencijacije, integrisanog učenja i podučavanja, aktivnog učenja i primjene naučenog, socijalne interakcije, razvoja socijalnih kompetencija, osiguravanjem okruženja za učenje, praćenju i ocjenjivanju, i partnerstvu sa porodicom i zajednicom.

Nastavne planove i programe za sve vrste škola donosi ministar, u skladu sa zajedničkim jezgrom nastavnih planova i programa, koje donosi Agencija za predškolsko, osnovno i srednje obrazovanje.

Na kraju devetog razreda utvrđuje se obaveza polaganja eksterne mature u skladu sa pravilnikom koji donosi ministar.

Ministar će osigurati da sadržaji koji promoviraju jednakost polova budu sastavni dio nastavnog plana i programa.

Predmete u okviru fakultativne i izborne nastave biraju učenici i roditelji ili staratelji učenika/učenica na početku školske godine sa liste koju utvrđuje Ministarstvo i kad se da izjašnjenje o odabranim časovima, fakultativna nastava za datog učenika postaje obavezna.

Broj, vrsta i trajanje fakultativne i izborne nastave određuje se godišnjim programom rada škole u skladu sa nastavnim planom i programom i resursima kojima škola raspolaže.

Ministarstvo je obavezno da na kraju svake školske godine izvrši analizu potreba za izmjenama i dopunama nastavnog plana i programa.

Član 26.

U redovnoj osnovnoj školi realizira se nastavni plan i program za učenike/učenice normalnog psihičkog razvoja i dodatni programi za nadarene učenike/učenice, individualni prilagođeni programi za djecu s posebnim potrebama i nastavni plan i program za odrasle.

U odjeljenje redovne osnovne škole može se uključiti i dijete s posebnim potrebama, s kojim se realizira individualni prilagođeni plan i program.

Odgojno-obrazovni rad sa djecom sa posebnim potrebama odvija se i u redovnim osnovnim školama na osnovu principa integriranog odgoja i obrazovanja, što znači da svi učenici/učenice, uključujući i učenike/učenice sa posebnim potrebama, imaju pravo da budu u redovnim odjeljenjima, s tim što je rad sa djecom sa posebnim potrebama integralni dio odgojno-obrazovnih aktivnosti unutar odjeljenja.

Rad sa djecom sa posebnim potrebama može da bude u manjim grupama u školi ili kao pojedinačni rad sa defektologom odgovarajućeg profila.

Odgoj i obrazovanje djece sa posebnim potrebama odvija se u specijalnim školama i ustanovama. Mogućnost prelaska učenika iz specijalne u redovnu, i iz redovne u specijalnu školu zavisi od opservacije i obavezujućeg nalaza stručnog tima koji se sastoji od ljekara, dječijeg psihologa, defektologa, logopeda, a po potrebi i drugih stručnjaka, da bi se omogućio nesmetani napredak u obrazovanju i socijalizaciji djeteta. Proces odgoja i obrazovanja u inkluzivnoj nastavi obavlja se uz asistenta za djecu sa posebnim potrebama u skladu sa pedagoškim Standardima i Normativima.

Procjenu vrši specijalna osnovna škola ili ustanova.

Uz obučavanje učenika/učenica i unapređivanje njihovih sposobnosti, da bi se što prije vratili u školu najbližu njihovom mjestu stanovanja, specijalne škole odgovorne su i za obučavanje nastavnika/nastavnica za rad sa djecom sa posebnim potrebama kao i za obučavanje roditelja učenika/učenica sa posebnim potrebama, s ciljem povratka i zadržavanja učenika/učenica u redovnoj osnovnoj školi najbližoj njihovom mjestu stanovanja.

U specijalnoj osnovnoj školi realiziraju se nastavni plan i program za specijalni odgoj i nastavni plan i program za umjereno i teže mentalno retardiranu djecu i omladinu.

Specijalna osnovna škola može biti organizirana i u sastavu odgojno-obrazovnog centra koji ima status pravnog lica u čijoj se djelatnosti, osim osnovnog obrazovanja i odgoja, realiziraju i programi drugih nivoa obrazovanja, dijagnostički postupci, razvrstavanje i rana rehabilitacija djece sa smetnjama u razvoju. Za te učenike/učenice može biti organiziran i cjelodnevni boravak.

Odgojno-obrazovni rad i stručni nadzor nad radom odgojno-obrazovnog centra iz prethodnog stava obavlja se u skladu s odgovarajućim nastavnim planom i programom za svaku školu nivo obrazovanja, koji su u sastavu odgojno-obrazovnog centra.

Prilikom imenovanja organa upravljanja, rukovođenja i kontrole poslovanja školskog centra, primjenjuju se odgovarajuće odredbe zakona koji regulira rad pravnog subjekta najvišeg nivoa obrazovanja u tom odgojno-obrazovnom centru.

Inkluzivno obrazovanje u osnovnim školama se odvija u skladu sa Pravilnikom o obrazovanju učenika s posebnim obrazovnim potrebama koji donosi ministar.

Upisanim učenicima s posebnim obrazovnim potrebama koji su završili razred po individualno prilagođenom planu i programu, škola izdaje odgovarajuće dokumente u skladu sa Pravilnikom o obrazovanju učenika s posebnim obrazovnim potrebama iz člana 26. Zakona, i Pravilnikom o praćenju, vrednovanju i ocjenjivanju učenika iz člana 54. Zakona.

Član 27.

Djeca sa posebnim potrebama imaju pravo na trajanje školovanja kako je propisano čl. 3. i 4. ovog zakona.

Djeca sa posebnim potrebama imaju pravo na individualni nastavni plan i program čijom realizacijom se ostvaruju ciljevi i zadaci nastave, a prilagođen je mogućnostima učenika/učenica.

Ustanove koje obrazuju učenike/učenice sa posebnim potrebama imaju pravo na posebna budžetska sredstva da bi se pokrili troškovi posebnog programa ili da bi školsko okruženje bilo prilagođeno fizičkim potrebama učenika/učenica.

Član 28.

Škola je odgovorna za evidentiranje i opis posebnih potreba učenika/učenica i za opći plan zadovoljenja tih potreba uz pomoć specijalizirane službe ili odgovarajućih stručnjaka.

Individualni prilagođeni plan i program izrađuje razredni nastavnik/nastavnica u saradnji sa stručnim timom (pedagog, defektolog, logoped). Stručni tim prati realizaciju individualnog prilagođenog plana i programa. Roditelj treba da bude upoznat sa izradom individualnog prilagođenog programa.

Stručni tim u redovnoj osnovnoj školi čine: pedagog- psiholog, ili pedagog, defektolog, logoped.

Zadaci stručnog tima su: analiza dokumentacije učenika/učenica upisanih u prvi razred, određivanje defektološkog, logopedskog, pedagoško-edukativnog statusa, izrada individualnog prilagođenog plana i programa, praćenje metodičko-didaktičke realizacije, provođenje defektološkog i logopedskog tretmana, saradnja sa nastavnicima/nastavnicama i roditeljima i evaluiranje individualnog prilagođenog plana i programa.

Član 29.

U školi čiji osnivač nije Kanton nastavni plan i program može da ima najviše do 20% specifičnih sadržaja u odnosu na nastavni plan i program iz čl. 25. i 26. ovog zakona.

Na nastavni plan i program iz stava 1. ovog člana saglasnost daje ministar/ministrica.

Član 30.

Druga država ili asocijacija država mogu organizirati rad odjeljenja osnovnog obrazovanja i odgoja na teritoriji Kantona u skladu s ovim zakonom i raditi po nastavnim planovima i programima koje su donijeli organi druge države u skladu sa vlastitim propisima.

Rad odjeljenja osnovne škole druge države vrši se po nastavnim planovima i programima koje su donijeli organi druge države, izuzev iz nacionalne grupe predmeta.

Prethodnu saglasnost za nastavne planove i programe iz stava 2. ovog člana daje ministar/ministrica.

Odjeljenje iz stava 1. ovog člana upisuje se u poseban registar koji vodi Ministarstvo.

Član 31.

Broj učenika/učenica u odjeljenjima svih tipova osnovnih škola određuje se Standardima.

U osnovnim školama čiji osnivač nije Kanton broj učenika može biti i manji, što utvrđuje školski odbor te škole, uz saglasnost osnivača.

Ukoliko u školi nema dovoljan broj učenika/učenica, nastava se može organizirati u kombinovanim odjeljenjima koja se formiraju sastavljanjem učenika/učenica iz dva ili više razreda u jedno odjeljenje.

Osnovna škola može organizirati produženi ili cjelodnevni boravak učenika/učenica i određene vrste tečajeva za odrasle, uz saglasnost ministra/ministrice.

Član 32.

Školska godina traje od 1. septembra tekuće do 31. augusta naredne godine.

Ministar/ministrice propisuju školski kalendar za svaku školsku godinu i objavljuju ga najkasnije 10 dana prije početka nastave.

Nastava u osnovnoj školi izvodi se po polugodištima i traje 37 radnih sedmica, s tim da se nastavni plan i program planira i realizira u okviru 35 nastavnih sedmica.

Nastava u prvom i završnom razredu osnovne škole, iz prethodnog stava ovog člana, traje 36 radnih sedmica, s tim da se nastavni plan i program planira i realizira u okviru 34 nastavne sedmice.

Razlika u broju radnih i nastavnih sedmica koristi se za realizaciju posebnih programskih sadržaja: obilježavanje državnih i vjerskih praznika, kulturnih, sportskih i drugih aktivnosti škole utvrđenih godišnjim programom rada.

Svjetski dan nastavnika - 5. oktobar se ustanovljava kao Dan nastavnika u Kantonu Sarajevo, i planira se školskim kalendarom iz stava 2. ovog člana.

Član 33.

Nastava u prvom polugodištu počinje prvog radnog dana u septembru i završava se po pravilu nakon navršenih 17 nastavnih sedmica, u skladu sa nastavnim kalendarom.

Zimski odmor za učenike traje četiri sedmice i koristi se po pravilu nakon završetka prvog polugodišta.

Osnovna škola može odrediti da se dio zimskog ili ljetnog odmora za učenike koristi u toku prvog ili drugog polugodišta samo ako je to predviđeno godišnjim programom rada ili uvjetovano vanrednim okolnostima, te odobreno od strane Ministarstva.

Nastava u drugom polugodištu počinje poslije zimskog odmora i završava se nakon ispunjenja uvjeta iz člana 36. ovog zakona.

Član 34.

Osnovna škola organizira nastavni proces u petodnevnoj radnoj sedmici.

Škole koje rade u tri smjene nastavu mogu organizirati i šest dana u sedmici, ali samo uz saglasnost ministra/ministrice.

Nastavni čas u osnovnoj školi traje 45 minuta a u specijalnoj osnovnoj školi 40 minuta. Za učenike I, II, III i IV razreda može se organizovati fleksibilno trajanje nastavnog časa unutar zadanog dnevnog vremenskog okvira.

U toku sedmice učenici/učenice I, II i III razreda mogu imati najviše 20 časova nastave s tim da u toku dana ne mogu imati više od 4 časa redovne nastave.

U toku sedmice učenici/učenice IV, V i VI razreda mogu imati najviše 25 časova nastave s tim da u toku dana ne mogu imati više od 5 časova redovne nastave.

U toku sedmice učenici/učenice VII, VIII i IX razreda mogu imati najviše 30 časova nastave s tim da u toku dana ne mogu imati više od 6 časova redovne nastave.

Direktor/direktorica škole može, u izuzetnim slučajevima, odlučiti da produži ili skрати trajanje časova. Ministar/ministrica može, u izuzetnim okolnostima, odlučiti da produži ili skрати trajanje časova u pojedinim ili svim osnovnim školama na području Kantona.

Maksimalna težina školske torbe zajedno sa sadržajem, na osnovu mišljenja relevantnih institucija iz oblasti zdravstva, će se utvrditi Pedagoškim standardima i normativima za osnovno obrazovanje i odgoj, u skladu sa uzrastom učenika.

Član 35.

Odgojno-obrazovni rad se ne smije prekidati u toku polugodišta, odnosno školske godine, izuzev u slučaju elementarnih nepogoda, epidemije i drugih posebno opravdanih razloga, bez odluke ministra/ministrice.

Završetak prvog polugodišta i trajanje zimskog odmora za učenike/učenice osnovnih škola na području Kantona je, u pravilu, istovremen.

Ministar/ministrica može odobriti, zavisno od klimatskih ili drugih uvjeta, pomjeranje početka nastave u prvom i drugom polugodištu i produžetak zimskog odmora, s tim da u toku školske godine bude ostvaren godišnji fond nastavnih časova predviđen nastavnim planom i programom i da su realizirani svi programski sadržaji.

Član 36.

Škola je obavezna da u toku školske godine realizira nastavni plan i program.

Ako se utvrdi da škola nije realizirala godišnji fond nastavnih časova, mora produžiti nastavu dok ne ostvari planirani godišnji fond nastavnih časova.

Član 37.

Rad u osnovnoj školi u toku školske godine realizira se na osnovu godišnjeg programa rada osnovne škole (u daljem tekstu: godišnji program).

Godišnji program sadrži obavezne i druge oblike i raspored obrazovno-odgojnog rada, njegov obim i sadržaj, kao i izvještaj o realiziranju godišnjeg programa za prethodnu školsku godinu.

Nastavničko vijeće utvrđuje prijedlog godišnjeg programa na osnovu nacrtu kojeg priprema direktor, a usvaja ga školski odbor.

Osnovna škola, nakon usvajanja, dostavlja godišnji program rada najkasnije do 30. septembra za tekuću školsku godinu, i to po jedan primjerak: osnivaču, odnosno Ministarstvu i Prosvjetno-pedagoškom zavodu i nadležnom organu općine.

Član 38.

Vannastavne aktivnosti učenika/učenica obuhvataju različite aktivnosti učenika/učenica u školi i organizaciji škole izvan programa redovne nastave. Slobodnijom organizacijom, planskim

izvođenjem i raznovrsnijim sadržajem vannastavne aktivnosti zadovoljavaju se posebne sklonosti i interesovanja učenika/učenica i integralni su dio odgojno-obrazovnog rada škole.

Zadaci i programski sadržaji vannastavnih aktivnosti utvrđuju se godišnjim programom rada škole, u skladu sa Standardima, a ostvaruju se putem društava, sekcija, klubova, družina, grupa, učeničkih zadruga i drugih oblika.

Učešće učenika/učenica u ovim aktivnostima je na dobrovoljnoj osnovi.

Učenička zadruga se može osnovati ako ima najmanje 25 učenika/učenica.

Član 38 a.

Vlada preko resornih ministarstava u saradnji sa školama, roditeljima, učenicima, organima lokalne samouprave i nevladinim sektorom promovira i provodi akcione planove za prevencije maloljetničke delinkvencije i odgovarajuće intervencije s ciljem zajedničkog i organiziranog djelovanja i saradnje u borbi protiv zlostavljanja, zloupotrebe djece i mladih, zloupotrebe droge, alkohola i drugih opijata, maloljetničke delinkvencije, te svih drugih pojava koje ugrožavaju zdravlje i život učenika.

Realiziranjem planova iz stava 1. ovog člana škola u godišnjim programima rada planira aktivnosti s ciljem promoviranja i razvijanja partnerstva škole, roditelja i lokalne sredine, u svim pitanjima od značaja za ostvarivanje obrazovno- odgojne funkcije škole te interesa i potreba škole.

Član 39.

Izleti, studijske posjete, ekskurzije, kampovanje/logorovanje, društveno koristan rad i drugi oblici obrazovno – odgojnog rada predviđeni u godišnjem programu rada organiziraju se u okviru radnih odnosno nastavnih dana, u skladu sa pravilnikom koji donosi ministar.

Škola u prirodi, kao dio nastavnog plana i programa osnovne škole realizira se u okviru nastavnih dana, u skladu sa pravilnikom koji donosi ministar.

Škola plivanja, škola skijanja, kao i drugi specifični oblici nastave iz predmeta tjelesni i zdravstveni odgoj organiziraju se i realiziraju u skladu sa nastavnim planom i programom.

Član 40.

Radi uvođenja novih oblika i sadržaja rada, na prijedlog ministra/ministrice, može se jedna ili više osnovnih škola proglasiti eksperimentalnom ili osnovati eksperimentalna osnovna škola.

Eksperimentalnoj osnovnoj školi može se odobriti odstupanje od odredaba ovog zakona u primjeni nastavne norme, dnevnog i sedmičnog opterećenja učenika/učenica časovima, načina ocjenjivanja, formiranja odjeljenja i realizacije nastavnog plana i programa.

Osnivanje i rad eksperimentalnih osnovnih škola i proglašavanje postojećih škola eksperimentalnim uređuje se propisom koji donosi ministar/ministrice.

Član 41.

Na prijedlog visokoškolskih ustanova, odnosno njihovih organizacionih jedinica, ministar određuje osnovne škole za obavljanje pedagoške i metodičke prakse i polaganje praktičnog dijela ispita, za studente koji se obrazuju na tim ustanovama.

Uvjeti obavljanja pedagoško-metodičke prakse iz stava 1. ovog člana utvrđuju se posebnim propisom koji donosi ministar.

Ustanove iz stava 1. ovog člana sklapaju ugovore sa osnovnim školama kojima reguliraju međusobne odnose.

Član 42.

U osnovnoj školi mogu se koristiti samo radni udžbenici, udžbenici, priručnici, radni listovi i zbirke zadataka čiju je upotrebu odobrio ministar.

Pravilnik o odobravanju i korištenju udžbenika i nastavnih sredstava u osnovnoj školi donosi ministar.

Škola omogućava besplatno korištenje udžbenika i drugih nastavnih sredstava koje posjeduje.

Član 43.

Osnovna škola ima samostalnost u pedagoškom radu te autonomiju u okviru zakonskih i podzakonskih akata, da osmišljava, predlaže i realizira obrazovne sadržaje vodeći računa o standardima i održivosti postojećih i primjeni novih oblika i metoda rada u nastavnom procesu.“

U osnovnim školama zabranjena je svaka vrsta diskriminacije zasnovane na spolu, rasi, seksualnoj orijentaciji, fizičkom ili drugom nedostatku, bračnom stanju, boji kože, jeziku, religiji ili vjerovanju, uvjetima upošljavanja, napredovanju, političkim ili drugim uvjerenjima, nacionalnom, etničkom ili socijalnom porijeklu, vezi s nekom nacionalnom zajednicom, imovini, rođenju ili na nekom drugom statusu.

U osnovnim školama zabranjeno je fizičko kažnjavanje, omalovažavanje i vrijeđanje ličnosti učenika, zaposlenika i roditelja, kao i neprimjereno ponašanje koje narušava ugled škole, ugled prosvjetnog radnika i društva u cjelini.

U osnovnim školama zabranjeno je političko organiziranje i djelovanje pojedinaca i političkih partija.

Organiziranje i realiziranje izbornog procesa od strane nadležnog tijela u sklopu općih i lokalnih izbora je dozvoljeno u prostorijama škole samo u vrijeme kada se u školi ne realizira nastava.

Terminološko korištenje muškog ili ženskog roda u ovom zakonu podrazumijeva uključivanje oba roda.

V. UČENICI

Član 44.

Svako dijete ima pravo i obavezu da pohađa školu u toku perioda predviđenog za obavezno obrazovanje i Ministarstvo je obavezno da osigura da se to pravo i obaveza provede u praksi.

Roditelji ili staratelji djeteta koje je uzrasta za obavezno školovanje dužni su da osiguraju da dijete bude upisano u školu, da redovno pohađa školu kao i da sarađuju sa školom.

Direktor/direktorica škole pokreće postupak protiv jednog roditelja ili staratelja djeteta ako roditelji ili staratelji ne izvršavaju svoje obaveze.

Djeca koja navršše petnaest godina starosti nemaju obavezu da pohađaju redovnu osnovnu školu.

Djetetu koje je pacijent u bolnici i iz tog razloga ne može pohađati školu gdje je registrirano, obrazovanje će biti pruženo u bolnici.

Dijete koje stanuje u ustanovi za socijalnu zaštitu pohađa školu koja je najbliža toj ustanovi.

Djetetu koje ne može pohađati školu zbog teškog oboljenja ili duže bolesti, usluge obrazovanja pružat će škola koja je najbliža njegovom mjestu stanovanja.

Član 45.

Upis u redovnu osnovnu školu obavlja se u aprilu i augustu mjesecu na osnovu spiskova školskih obveznika koje školama dostavlja nadležni organ općine na čijoj teritoriji se nalazi škola.

Upis u prvi razred osnovne škole čiji osnivač nije Kanton vrši se na osnovu javnog konkursa, koji se objavljuje u sredstvima javnog informiranja.

Školski odbor škole iz stava 2. ovog člana utvrđuje kriterije za upis učenika/učenica u prvi razred i na prijedlog direktora/direktorice škole imenuje komisiju za upis učenika/učenica u prvi razred.

S roditeljima odnosno starateljima učenika/učenica koji budu upisani u školu iz stava 2. ovog člana osnovna škola je obavezna zaključiti ugovor.

Upis u specijalnu osnovnu školu vrši se tokom cijele godine, na osnovu nalaza i mišljenja komisije za ocjenjivanje sposobnosti djece sa smetnjama u razvoju i rješenja o kategorizaciji djeteta.

Upis odraslih polaznika/polaznica u osnovnu školu vrši se na osnovu konkursa, koji škola objavljuje najkasnije 10 dana prije početka nastave.

Upis u osnovnu muzičku školu i osnovnu baletsku školu vrši se u mjesecu maju.

Član 46.

Ocjenu sposobnosti djece pri upisu u osnovnu školu obavlja komisija sastavljena od pedagoga (pedagoga-psihologa ili psihologa) i nastavnika/nastavnice razredne nastave, uz prethodno pribavljeno ljekarsko uvjerenje nadležne zdravstvene ustanove. Ocjenu sposobnosti djece s oštećenjima sluha i govora vrši Centar za slušnu i govornu rehabilitaciju, a djece oštećenog vida Centar za slijepu i slabovidnu djecu.

Učenici sa posebnim potrebama upisuju se u redovne ili specijalne osnovne škole, odnosno centre na osnovu nalaza i mišljenja komisije, sastavljene od: pedagoga, psihologa, defektologa, logopeda, socijalnog radnika i pedijatra.

Na osnovu nalaza i mišljenja komisije iz stava 2. ovog člana, centar za opservaciju i dijagnostiku, odnosno specijalni centar predlaže najadekvatniji odgojno- obrazovni ili rehabilitacijsko – edukativni ili produženi stručni tretman, u skladu sa individualnim mogućnostima svakog djeteta.

Na osnovu mišljenja komisije iz stava 1. ovog člana, školski obveznik se može privremeno osloboditi upisa u redovnu osnovnu školu, najdalje do navršenih sedam godina života.

Član 47.

U specijalnu osnovnu školu može se, izuzetno, upisati i školski obveznik s navršenih 9 godina života, na osnovu mišljenja komisije iz člana 45. i člana 46. ovog zakona.

Član 48.

Osnovna škola obavezna je da po obavljenom upisu školskih obveznika dostavi izvještaj o upisu osnivaču, Ministarstvu i općini na čijem području se nalazi, najkasnije do 15. juna za aprilski upisni rok, a najkasnije do 31. augusta za augustovski upisni rok.

Osnovna škola određena za obrazovanje odraslih podnosi izvještaj o upisu osnivaču, Ministarstvu i općini na čijem području se nalazi, najkasnije 10 dana nakon početka nastave.

Član 49.

Ako u toku školovanja kod učenika/učenice nastupe promjene koje zahtijevaju prelaz iz specijalne osnovne škole u redovnu osnovnu školu ili iz redovne osnovne škole u specijalnu osnovnu školu, škola će u toj školskoj godini uputiti učenika/učenicu komisiji za ocjenjivanje sposobnosti djece sa smetnjama u razvoju.

Na osnovu nalaza i mišljenja komisije iz prethodnog stava ovog člana, učenik/učenica će se upisati u odgovarajuću školu.

Član 50.

Škola učenicima izdaje učeničku knjižicu kojom se u toku osnovnog školovanja dokazuje status učenika osnovne škole.

Član 51.

Prelazak učenika iz jedne osnovne škole u drugu vrši se na osnovu pisanog akta - prevodnice, uz obavezu škole iz koje učenik prelazi da u roku od dva dana od dana prijema zahtjeva za izdavanje prevodnice, službenim putem dostavi prevodnicu školi u koju učenik prelazi.

Škola u koju učenik prelazi je obavezna da školu iz stava 1. ovog člana u roku od dva dana od dana upisa učenika obavijesti o statusu učenika.

Učenici državljanji Bosne i Hercegovine koji su dio osnovnog obrazovanja završili u BiH, izvan Kantona Sarajevo upisuju se u osnovnu školu u odgovarajući razred i nastavljaju obrazovanje pod istim uvjetima kao i učenici u Kantonu Sarajevo.

Učenik koji završi pojedine razrede osnovne škole u inostranstvu nastavlja obrazovanje u odgovarajućem razredu osnovne škole uz postupak ekvivalencije odgovarajućeg dokumenta koju vrši Ministarstvo.

Član 52.

Učenik/učenica koji iz opravdanih razloga (bolest u dužem trajanju i u drugim opravdanim slučajevima) nije mogao redovno pohađati nastavu i biti ocijenjen iz jednog i više predmeta, može polaganjem ispita ili drugim oblikom nastavnog rada nadoknaditi izgubljeno vrijeme i steći osnovno obrazovanje u redovnom roku.

Učenik/učenica koji iz opravdanih razloga nije mogao redovno pohađati nastavu, pa je izostao sa nastave u određenom razredu jednu trećinu od ukupnog fonda sati predviđenih nastavnim planom i programom, može polagati predmetni ili razredni ispit u toku školske godine, kako bi u redovnom roku završio odgovarajući razred osnovne škole.

Nastavničko vijeće, u svakom konkretnom slučaju, cijeni opravdanost razloga nepohađanja nastave i donosi odluku o polaganju ispita.

Član 53.

Redovni učenici u osnovnoj školi mogu imati specijalni status.

Specijalni status iz stava 1. mogu ostvariti učenici koji su proglašeni perspektivnim i vrhunskim sportistima, izuzetnim umjetničkim talentima i nadarenim učenicima s vrhunskim rezultatima na kantonalnom, federalnom, državnom ili međunarodnom takmičenju.

Škola dodjeljuje specijalni status na osnovu odluke Ministarstva kulture i sporta Kantona Sarajevo o proglašenju učenika perspektivnim ili vrhunskim sportistom, odnosno odluke Ministarstva o proglašenju učenika izuzetnim talentom i nadarenim učenikom, u skladu sa ostvarenim rezultatima u nastavnim i vannastavnim aktivnostima.

Specijalni status se potvrđuje odlukom nastavničkog vijeća škole.

Na osnovu odluke iz stava 4. ovog člana, osnovna škola će učenicima sa specijalnim statusom odobriti dugoročno ili kratkoročno odsustvovanje sa nastave radi pripremanja i učešća na takmičenjima, u skladu s pravilima škole.

Osnovna škola će učenicima sa specijalnim statusom dati mogućnost putem praćenja nastave i ocjenjivanja, odnosno organiziranjem instruktivno-konsultativne nastave i polaganja predmetnih ispita u toku školske godine, da završe odgovarajući razred.

Član 54.

Ocjenjivanje u osnovnoj školi vrši se javno i kontinuirano, broječanim i opisnim ocjenama.

Opisno ocjenjivanje primjenjuje se u prvom razredu i prvom polugodištu drugog razreda osnovne škole.

Za učenike osnovne škole od drugog polugodišta drugog razreda bročana zaključna ocjena iz svakog predmeta pojedinačno izvodi se na kraju prvog polugodišta i na kraju školske godine.

Bročane zaključne ocjene su: odličan (5), vrlodobar (4), dobar (3), dovoljan (2) i nedovoljan (1).

Pored ocjena, daju se i karakteristike učenika vezano za njihovo napredovanje, sklonosti, posebne osobine i slično, u pisanoj formi na kraju školovanja, odnosno uz prepis ocjena.

Karakteristike iz prethodnog stava se daju na osnovu pedagoškog kartona učenika.

Odredbe ovog člana ne primjenjuju se na specijalno obrazovanje. Umjesto ocjena učenici sa posebnim obrazovnim potrebama dobijaju pismeni godišnji izvještaj koji opisuje rezultate koje je postigao učenik u realizaciji nastavnog plana i programa, a ukoliko im specijalno obrazovanje omogućava da budu ocijenjeni na redovan način, onda im se daju i ocjene.

Ocjena iz određenog predmeta isključivo se tiče obrazovnog dijela, dok se za odgojni poduzimaju druge mjere propisane članom 64. zakona.

Bliže propise o praćenju, vrednovanju i ocjenjivanju učenika donosi ministar.

Član 55.

Opći uspjeh učenika/učenica i rezultati postignuća učenika/učenica iz nastavnih predmeta utvrđuju se na kraju svakog polugodišta.

Opći uspjeh učenika utvrđuje se na osnovu zaključenih ocjena iz svih nastavnih predmeta koji se ocjenjuju bročano.

Ocjenu iz nastavnih predmeta na kraju svakog polugodišta obavezno zaključuje i učenicima javno u odjeljenju saopštava predmetni nastavnik.

Zaključne ocjene glavnog predmeta na kraju drugog polugodišta u muzičkoj školi utvrđuje komisija koju formira nastavničko vijeće.

Nastavničko vijeće sredinom oba polugodišta analizira realizaciju nastavnog plana i programa, s osvrtom na postignuća učenika/učenica i kontinuitet u ocjenjivanju.

Član 56.

Učenik/učenica je ostvario/ostvarila pozitivan opći uspjeh na kraju polugodišta, odnosno na kraju školske godine, ukoliko iz pojedinačnih predmeta nema ocjenu nedovoljan (1). Učenik/učenica je završio/završila razred:

- s odličnim uspjehom ako je postigao/postigla srednju ocjenu najmanje 4,50
- s vrlodobrim uspjehom ako je postigao/postigla srednju ocjenu najmanje 3,50
- s dobrim uspjehom ako je postigao/postigla srednju ocjenu najmanje 2,50
- s dovoljnim uspjehom ako je postigao/postigla srednju ocjenu najmanje 2,00.

U svjedodžbe i druge dokumente u koje se upisuje opći uspjeh učenika/učenice, pored ocjene odličan, vrlodobar, dobar i dovoljan, upisuje se i prosječna ocjena općeg uspjeha zaokružena na dvije decimale.

Član 57.

Učenik nije s uspjehom završio razred ako ima jednu ili više ocjena nedovoljan (1).

Učenici I razreda čija postignuća na osnovu opisnog ocjenjivanja na kraju nastavne godine nisu zadovoljavajuća, odnosno učenici II, III i IV razreda koji na kraju nastavne godine imaju jednu ili više ocjena nedovoljan (1) prevode se u naredni razred.

Učenik iz prethodnog stava koji po treći put stekne uvjet za prevođenje u naredni razred ponavlja razred koji je posljednji pohađao.

Roditelji, odnosno staratelji učenika iz stava 2. ovog člana mogu zahtijevati da njihovo dijete ponavlja razred bez obzira na sticanje uvjeta za prevođenje u naredni razred. Konačnu odluku o ponavljanju razreda donosi nastavničko vijeće škole.

Učenik V, VI, VII, VIII i IX razreda redovne osnovne škole koji na kraju nastavne godine ima jednu ili dvije ocjene nedovoljan (1) upućuje se na popravni ispit u augustovskom ispitnom roku.

Učenik I -VI razreda paralelne osnovne škole koji na kraju nastavne godine ima jednu ocjenu nedovoljan (1) upućuje se na popravni ispit, a učenik koji imaju dvije i više ocjena nedovoljan (1) upućuje se na ponavljanje razreda.

Učenik koji ne zadovolji na popravnom ispitu ponavlja razred.

Učenik V, VI, VII, VIII i IX razreda redovne osnovne škole, koji na kraju nastavne godine ima više od dvije ocjene nedovoljan (1) ponavlja razred.

Učenik završnog razreda koji na kraju nastavne godine ima jednu ocjenu nedovoljan (1) može biti izuzet od odredbe iz stava 5. ovog člana i po vlastitom izboru popravni ispit polagati u junskom ili augustovskom ispitnom roku.

Učeniku iz prethodnog stava koji se prijavi da popravni ispit polaže u junskom ispitnom roku, škola je dužna organizirati polaganje popravnog ispita. U slučaju da na ovom popravnom ispitu učenik dobije ocjenu nedovoljan (1), upućuje se da ponovi razred.

Učenik koji je upućen da ponovi određene razrede može zadržati status redovnog učenika do navršene 17. godine života, a u slučaju nemarnog odnosa prema učenju i neprimjerenog ponašanja može, po odluci nastavnčkog vijeća, izgubiti status redovnog učenika škole s navršениh 15 godina života.

Član 58.

Roditelj odnosno staratelj učenika ima pravo prigovora na zaključnu pojedinačnu ocjenu na kraju nastavne godine.

Prigovor se podnosi odjeljskom vijeću, u roku od dva dana od dana saopštavanja ocjene, u skladu sa članom 55. stav 4. ovog zakona. Prigovorom se može tražiti i izuzeće predmetnog nastavnika u vezi sa stavom 7. ovog člana.

Odjeljsko vijeće je obavezno svaki prigovor razmotriti najkasnije dva dana od prijema prigovora i o istom sačiniti mišljenje.

Odjeljsko vijeće je obavezno da izvrši analizu ocjena zaključenih od strane nastavnika i u slučaju nepravilnosti o tome sačini mišljenje.

Odjeljsko vijeće odmah dostavlja prigovor i mišljenje iz st. 3. i 4. nastavnčkom vijeću na odlučivanje.

Nastavnčko vijeće obavezno je da u roku od tri dana od dana dostavljanja prigovora i mišljenja iz stava 5. ovog člana donese odgovarajuću odluku.

Ako nastavnčko vijeće donese odluku o usvajanju prigovora, koja podrazumijeva potrebu provjere znanja učenika, ono imenuje i komisiju za provjeru znanja.

Komisija iz stava 7. ovog člana obavezna je izvršiti provjeru znanja učenika u roku od dva dana od dana donošenja odluke.

Ocjena komisije je konačna.

Ako nastavnčko vijeće donese odluku o odbijanju prigovora, ista je konačna.

Član 59.

Izuzetno, učeniku koji u prethodnom razredu ostvari odličan opći uspjeh sa prosječnom ocjenom 5,00 i ima primjerno vladanje može se na zahtjev roditelja ili staratelja odobriti da završi dva razreda u toku jedne školske godine, pod uvjetima i na način utvrđen pravilima škole.

Odluku o zahtjevu iz stava 1. ovog člana donosi nastavnčko vijeće osnovne škole.

Član 60.

U osnovnoj školi ocjenjuje se i vladanje učenika/učenice.

Ocjene iz vladanja su: primjerno, vrlo dobro, dobro, zadovoljava i loše.

Ocjenu iz vladanja u razrednoj nastavi utvrđuje nastavnik/nastavnica razredne nastave, a u predmetnoj nastavi odjeljsko vijeće, na prijedlog razrednika/razrednice.

Član 61.

O završenom osnovnom obrazovanju učeniku/učenici se izdaje svjedodžba, koja je javna isprava.

Član 62.

Učeniku/učenici koji/koja u toku osnovnog obrazovanja i odgoja postigne odličan uspjeh iz svih nastavnih predmeta i ima primjerno vladanje, izdaje se u znak priznanja i posebna diploma o postignutim rezultatima, koju propisuje ministar /ministrica.

Učenicima koji su naročito uspješni u odgojno-obrazovnom procesu i drugim aktivnostima u školi može se dodijeliti pohvala i nagrada prema kriterijima utvrđenim pravilima škole.

Član 63.

Škola vodi dokumentaciju i evidenciju o radu u skladu sa propisom koji donosi ministar/ministrice.

Škola je obavezna uredno i blagovremeno voditi dokumentaciju i evidenciju.

Podaci u matičnoj knjizi su trajne vrijednosti.

Za redovno vođenje dokumentacije i evidencije i tačnost podataka odgovorni su direktor/direktorica i nastavnik/ nastavnica škole.

Član 63a

(Vrsta i način vođenja evidencija)

- (1) Škola vodi evidenciju o:
 - a) učeniku;
 - b) uspjehu učenika;
 - c) odgojno-obrazovnom radu;
 - d) zaposlenicima i
 - e) školskom inventaru
- (2) Evidencija iz stava (1) vodi se u elektronskom i materijalnom obliku.
- (3) Za redovno vođenje evidencije i tačnosti podataka odgovoran je direktor škole.

Član 63b

(Informacioni sistem upravljanja u obrazovanju)

- (1) Evidencija u elektronskom obliku iz člana 63a. Stav (1) ovog zakona se vodi kroz Informacioni sistem upravljanja u obrazovanju (u daljem tekstu: EMIS), koji uspostavlja i kojim upravlja Ministarstvo, s ciljem efikasnog funkcionisanja odgojno-obrazovnog sistema.
- (2) EMIS je sistem za prikupljanje, obradu i generisanje statističkih izvještaja naq nivou osnovnog i srednjeg obrazovanja s ciljem efikasnijeg upravljanja obrazovnim procesom i resursima u Kantonu Sarajevo, a sastoji se od dva nivoa baza podataka:
 - a) školska baza, za čiji rad je zadužena EMIS odgovorna osoba u školi koja brine o njegovom funkcionisanju i
 - b) ministarska baza, za čiji rad je zadužena EMIS odgovorna osoba u Ministarstvu.
- (3) Ministarsku bazu podataka čine objedinjene baze svih osnovnih škola koje se vode kao pojedinačne baze podataka.
- (4) Obrada ličnih podataka u EMIS sistemu vrši se uz korištenje obaveznih mjera tehničke zaštite, koje uključuju pohranu u bazu podataka i pristup serveru, preko mreže kontrolisane sa firewall-om. Podaci o prenosu od udaljenih korisničkih računara do servera i obratno zaštićeni su od prisluškivanja i izmjene. Zaštita se provodi upotrebom kriptografije, upotrebom HTTPS protokola i alternativno upotrebom VPN mreža.

Član 63c.

(Evidencija o učeniku)

- (1) Evidenciju o učeniku čine podaci o njegovom identitetu (lični podaci), identitetu roditelja/staratelja, obrazovnom, socijalnom i zdravstvenom statusu, uspjehu učenika, te podaci o preporučenoj i pruženoj dodatnoj obrazovnoj, zdravstvenoj i socijalnoj podršci.
- (2) Lični podaci o učeniku iz stava (1) ovog člana su: ime i prezime učenika, jedinstveni matični broj, pol, datum rođenja, mjesto, općina i država rođenja, adresa, mjesto stanovanja, kontakt telefon, matični broj učenika, nacionalna pripadnost i državljanstvo.
- (3) Lični podaci o roditelju/staratelju učenika iz stava (1) su: ime i prezime roditelja, adresa, mjesto, općina stanovanja, kontakt telefon, odnosno adresa elektronske pošte na koje je moguće prenijeti hitne poruke roditelju/staratelju u vrijeme kada učenik boravi u školi.
- (4) Podaci o obrazovnom statusu učenika iz stava (1) ovog člana su podaci o: vrsti škole i trajanju obrazovanja i odgoja, organizaciji obrazovno-odgojnog rada, obaveznim i izbornim predmetima, fakultativnim predmetima, stranim jezicima, podaci o individualnom obrazovnom planu, dopunskoj i dodatnoj nastavi, cjelodnevnoj nastavi i produženom boravku, slobodnim aktivnostima za koje se opredjelio i drugim oblastima školskog programa u kojima učestvuje, učešću na takmičenjima, nagradama, izostancima, izrečenim odgojnim i odgojno-disciplinskim mjerama.
- (5) Podaci o zdravstvenom statusu učenika iz stava (1) ovog člana obrađuju se radi osiguranja posebnih obrazovnih potreba učenika, a to su sljedeći podaci: o zdravstvenom statusu učenika (zdrav/bolestan), vrsti oboljenja, dijagnozi, terapiji, vrsti posebne potrebe i sl. Način obrade podataka o zdravstvenom stanju učenika se uređuje posebnim aktom kojeg donosi ministar.
- (6) Podaci kojima se određuje socijalni status učenika, roditelja/staratelja su: podaci o uslovima stanovanja (stanovanje u stanu, kući, porodičnoj kući, podstanarstvu, domu, da li učenik ima svoju sobu i drugim oblicima stanovanja), udaljenost domaćinstva od škole, stanju porodice (broj članova porodičnog domaćinstva, da li su roditelji živi, bračni status roditelja, njihov obrazovni nivo i zaposlenje), kao i podatak o primanju novčane socijalne pomoći i da li porodica može da obezbjedi užinu, knjige i pribor za učenje.

Član 63d.

(Evidencija o uspjehu učenika)

Evidenciju o uspjehu učenika čine podaci kojima se utvrđuje postignut uspjeh učenika u učenju i vladanju i to: ocjene u toku kvalifikacijskog perioda, zaključne ocjene iz nastavnih predmeta na kraju prvog i drugog polugodišta, ocjene na eksternoj maturi i podaci o izdatim javnim ispravama, podaci o razrednim, popravnim, kontrolnim i godišnjim ispitima, o rezultatima eksterne mature i drugim ispitima koji se obrađuju u skladu sa zakonom.

Član 63e.

(Evidencija o odgojno-obrazovnom radu)

Evidenciju o odgojno-obrazovnom radu čine podaci o: podjeli predmeta na nastavnike i rasporedu sati nastave i ostalih oblika odgojno obrazovnog rada, udžbenicima i drugim nastavnim sredstvima, rasporedu pismenih radova, kontrolnim vježbama, podaci o ostvarivanju školskog programa, saradnji sa roditeljima, odnosno starateljima i jedinicom lokalne samouprave i ostalim oblicima odgojno-obrazovnog rada, u skladu sa Zakonom.

Član 63f.

(Evidencija o zaposlenima)

- (1) Evidenciju o zaposlenima čine sljedeći podaci: ime i prezime, jedinstveni matični broj građanina, pol, datum rođenja, mjesto, općina i država rođenja, adresa, mjesto, općina i država stanovanja, kontakt telefon, adresa elektronske pošte, nivo i vrsta obrazovanja, podaci o stručnom usavršavanju i stečenim zvanjima, podaci o državljanstvu, podatak o vrsti radnog odnosa, načinu i dužini radnog angažovanja, podaci o stručnom ispitu, podaci o zaduženjima i fondu časova nastavnika, stručnih saradnika, asistenata u nastavi i ostalog nenastavnog osoblja, plati i učešću u radu organa i tijela škole, a u svrhu ostvarivanja odgojno-obrazovnog rada, u skladu sa Zakonom.
- (2) Lični podaci iz stava (1) ovog člana se obrađuju za potrebe obaveznog obrazovanja, potrebe

škole i Ministarstva.

Član 63g.

(Način prikupljanja podataka za evidenciju)

- (1) Lični podaci koji se obrađuju u EMIS-u potiču iz javnih isprava koje se pribavljaju po službenoj dužnosti ili ih dostavljaju roditelji/staratelji i zaposlenici.
- (2) Izuzetno lični podaci koji se obrađuju u EMIS sistemu zavisno od prirode tih podataka mogu biti pribavljeni na propisanom obrascu EMIS, kao izjave i izjašnjenja roditelja/staratelja.
- (3) Na osnovu podataka unesenih u EMIS osnovna škola izdaje javne isprave elektronskim putem.

Član 63h.

(Obrada podataka)

Vrste, naziv, sadržaj obrazaca i način vođenja dokumentacije i evidencije u materijalnom obliku propisuje ministar Pravilnikom o vođenju pedagoške dokumentacije i evidencije.

Član 63i.

(Vođenje evidencije)

- (1) Evidencija se vodi na bosanskom/hrvatskom/srpskom jeziku latiničnim pismom u skladu sa zakonom.
- (2) Podaci u EMIS-u ažuriraju se na dan nastanka promjene, a najkasnije u roku od 30 dana od dana nastanka promjene.

Član 63j.

(Rokovi čuvanja podataka)

- (1) Lični podaci iz evidencije o učenicima i podaci iz evidencije o uspjehu učenika koji se odnose na zaključne ocjene na kraju školske godine i rezultati na završnom ispitu čuvaju se trajno.
- (2) Svi ostali podaci čuvaju se deset godina.

Član 63k.

(Svrha obrade i zaštita podataka)

- (1) Svrha obrade podataka je obezbjeđivanje indikatora u obrazovanju, radi praćenja i kvalitetnog funkcionisanja odgojno-obrazovnog sistema, planiranja obrazovne politike, praćenje, proučavanje i unapređivanje odgojno-obrazovnog nivoa učenika, profesionalnog statusa i usavršavanja nastavnika, rada obrazovnih ustanova, efikasno finansiranje sistema obrazovanja i stvaranje osnova za sprovođenje istraživanja u oblasti obrazovanja.
- (2) Sve osobe koje dolaze u kontakt sa podacima u informacionom sistemu upravljanja u obrazovanju, odnosno podacima koji su u bazi uskladišteni moraju biti upoznati da dolaze u kontakt sa podacima koji predstavljaju službenu tajnu, te da se moraju pridržavati Zakona o zaštiti ličnih podataka, i da svaka zloupotreba podataka iz baze podataka za sobom povlači odgovornost kao i sankcije u skladu sa zakonom.
- (3) Za potrebe naučno-istraživačkog rada i prilikom izrade obrazovno-statističkih analiza, lični podaci koriste se i objavljuju na način kojim se obezbjeđuje zaštita identiteta učesnika odgojno-obrazovnog procesa.
- (4) Podaci iz dokumentacije i evidencije moraju biti zaštićeni od zloupotrebe, uništenja, gubitka, neovlaštenih promjena ili pristupa, u skladu sa odredbama zakona i Pravilnikom o primjeni informacionog sistema EMIS u Kantonu Sarajevo, a kojeg donosi ministar najkasnije u roku od tri mjeseca nakon usvajanja Zakona.
- (5) Detaljnije upute o načinu prikupljanja podataka, osoblja koji su ovlašteni da koriste informacije sadržane u pojedinačnim datotekama, način snimanja i prijenosa ličnih

podataka, način njihovog uništavanja nakon isteka roka čuvanja i druge postupke i mjere zaštite propisuje pravilnikom iz stava (4) ovog člana.

(6) Ovlaštenje za pristup i nivoe pristupa podacima iz EMIS-a odobrava ministar.

Član 64.

U toku školske godine učeniku se izriču odgojno-disciplinske mjere za učinjene teže i lakše povrede učeničkih dužnosti.

Odgojno-disciplinske mjere su:

- ukor razrednika/razrednice,
- ukor odjeljenjskog vijeća,
- ukor direktora/direktorice,
- ukor nastavnčkog vijeća
- premještaj u drugo odjeljenje iste škole,
- premještaj u drugu najbližu osnovnu školu na području općine, odnosno Kantona.

Mjera premještanja u drugu najbližu osnovnu školu na području općine, odnosno Kantona se može izreći samo za učenike/učenice od petog do devetog razreda.

Najbliža osnovna škola iz prethodnog stava, obavezna je primiti učenika/učenicu kome/kojoj je, nakon konačnog rješenja, izrečena odgojno-disciplinska mjera premještaj u drugu najbližu osnovnu školu.

Škola koja izriče odgojno-disciplinsku mjeru premještaj u drugu najbližu osnovnu školu dužna je o tome obavijestiti i Centar za socijalni rad Kantona Sarajevo.

Odgojno-disciplinske mjere ukor nastavnčkog vijeća i premještaj u drugo odjeljenje iste škole, kao i odgojno-disciplinska mjera premještaj u drugu najbližu osnovnu školu na području općine, odnosno Kantona, izriče nastavničko vijeće o čemu se donosi rješenje.

Odgojno-disciplinska mjera premještaja u drugu školu može se učeniku/učenici izreći samo jednom u toku školske godine.

Odgojno disciplinske mjere izriču se postupno osim u slučajevima teže povrede učeničkih dužnosti.

Odgojno-disciplinska mjera važi za školsku godinu u kojoj je izrečena, a može se u toku školske godine ublažiti ili ukinuti ukoliko učenik/učenica svojim ponašanjem pokaže da je došlo do prestanka razloga za izricanje mjere.

Bliže odredbe o prirodi i opsegu disciplinskih mjera koje se poduzimaju u školi, o postupku za utvrđivanje disciplinske odgovornosti učenika, o proceduri za primjenu takvih mjera (uključujući i osobe ili organe ovlaštene da ih izriču i primjenjuju), o dužini izrečene odgojno-disciplinske mjere i njenom ublažavanju, ukidanju, posljedičnom odnosu na ocjenu iz vladanja učenika i naknadi počinjene materijalne štete, o praktičnoj proceduri kojima ih roditelji ili staratelji učenika mogu osporiti, utvrđuju se pravilima škole.

Član 65.

Protiv odgojno-disciplinske mjere ukor nastavnčkog vijeća i premještaj u drugo odjeljenje iste škole, kao i odgojno-disciplinska mjera premještaj u drugu najbližu osnovnu školu na području općine, odnosno Kantona, roditelj ili staratelj učenika može izjaviti žalbu školskom odboru u roku od 7 dana od dana dostavljanja rješenja o odgojno-disciplinskoj mjeri.

Ako roditelj ili staratelj podnese žalbu u skladu s ovim članom, izvršenje disciplinske mjere odgađa se do odluke o žalbi.

U odlučivanju o žalbi školski odbor, u roku od 8 dana, može:

- a) potvrditi odluku,
- b) preinačiti odluku i eventualno primijeniti drugu disciplinsku mjeru.

Škola provodi odluku školskog odbora donesenu u skladu sa prethodnim stavom.

Odluka školskog odbora je konačna.

Član 66.

Roditelji odnosno staratelji i usvojitelji djece, kao najodgovorniji za njihov pravilan odgoj i razvoj imaju pravo i obavezu da se staraju o njihovom odgoju i obrazovanju, koji se ostvaruju u skladu sa zakonom i ostalim propisima.

Roditelji/staratelji/usvojitelji imaju pravo ovlastiti, izjavom ovjerenom kod nadležnog općinskog organa, drugo lice da umjesto njega prisustvuje roditeljskim sastancima odnosno informacijama.

Škola, nastavnici/nastavnice i drugi zaposleni u školi brinu o fizičkom i mentalnom zdravlju učenika/učenica, zaštiti i unapređenju zdravlja učenika/učenica i o istom pravovremeno obavještavaju roditelje ili staratelje učenika/učenica i zdravstvene ustanove.

Škola obavlja aktivnosti na zdravstvenoj zaštiti u skladu sa važećim zakonima o zdravstvu i propisima ustanova socijalne zaštite i organizacija za zaštitu prava djece i porodice.

Škola učenicima/učenicama može pružiti smještaj i obroke, prema resursima kojima raspolaže i u saradnji sa nadležnim ustanovama.

Član 67.

Ako učenik/učenica iz zdravstvenih razloga ne može učestovati u nekoj fizičkoj aktivnosti ili vježbi ili ako bi takva vježba mogla ugroziti njegovo/njeno zdravlje, učenik/učenica će biti privremeno ili trajno izuzet/izuzeta iz takvih aktivnosti.

Ako se stav 1. ovog člana primjenjuje na nastavni predmet, učenik/učenica će iz tog predmeta dobiti ocjenu na osnovu drugih sadržaja predmeta iz kojih učenik/učenica nije izuzet.

Odluku o izuzimanju učenika/učenice iz određenih aktivnosti na period duži od dvije sedmice donijet će odjeljsko vijeće škole, na preporuku nadležne zdravstvene ustanove.

Član 68.

Škola, zajedno sa ustanovama za socijalnu zaštitu, prati socijalne probleme učenika/učenica i poduzima mjere da svaki učenik/učenica dobije pomoć i savjet potreban za prevazilaženje takvih problema.

Član 69.

Osnivač osnovne škole kao javne ustanove u saradnji sa općinom na čijem području se nalazi osnovna škola osigurava da učenici/učenice koji stanuju na udaljenosti većoj od dva kilometara od škole koju pohađaju imaju besplatan prijevoz do te škole.

U slučaju da učenik/učenica ima većih problema u kretanju, općine će osigurati prijevoz neovisno o udaljenosti između mjesta stanovanja učenika/učenice i škole.

Prijevoz učenika/učenica može se organizirati u sistemu redovnog gradskog prijevoza ili posebno osiguranim prijevoznim sredstvima.

Obaveze iz st. 1., 2. i 3. ovog člana, regulišu se posebnim sporazumom između osnivača osnovne škole kao javne ustanove i općine na čijem području se nalazi osnovna škola.

Član 70.

Škola je obavezna na početku školske godine upoznati učenike/učenice i roditelje ili staratelje učenika/učenica s njihovim pravima, dužnostima i odgovornostima utvrđenim ovim zakonom i pravilima škole, kao i o nadležnostima određenih institucija za rješavanje problema.

VI. NASTAVNICI/NASTAVNICE, STRUČNI SARADNICI/SARADNICE I DRUGI ZAPOSLENI

Član 71.

Nastavnik/nastavnica je lice kvalificirano za izvođenje odgojno-obrazovnog rada sa djecom i odraslima, koje treba da ima široko i temeljno opće obrazovanje, da dobro poznaje disciplinu koju predaje, da poznaje psihološko-pedagoške i metodičke osnove nastave i odgoja, kao i da ima ljudske kvalitete neophodne za nastavničku profesiju.

Primarni zadatak nastavnika/nastavnica u osnovnoj školi je odgoj i obrazovanje učenika/učenica prema savremenim pedagoškim kriterijima, u okviru utvrđenog nastavnog plana i programa, uvažavajući slobodu pedagoškog rada, principe demokratičnosti i ljudskih prava.

Član 72.

Nastavnim planom i programom, utvrđuje se odgovarajući profil i stručna sprema nastavnika/nastavnica razredne nastave i nastavnika/nastavnica predmetne nastave.

Nastavnik/nastavnica razredne nastave ima visoku ili višu stručnu spremu i izvodi nastavu u I, II, III i IV razredu a nastavu može izvoditi zaključno sa V razredom.

Nastavnik/nastavnica predmetne nastave ima visoku ili višu stručnu spremu i izvodi nastavu od IV do IX razreda, a određene predmete i u I, II i III razredu u skladu sa nastavnim planom i programom koji reguliše profil i stručnu spremu nastavnika za taj predmet.

Razrednu i predmetnu nastavu u skladu sa st. 1. i 2. ovog člana u osnovnoj školi mogu izvoditi i lica sa završenim I ili II, odnosno III ciklusom bolonjskog visokoobrazovnog procesa na nastavničkom fakultetu ili drugom fakultetu i položenom pedagoško-psihološkom grupom predmeta koji imaju odgovarajući profil stručne spreme koji je propisan u nastavnom planu i programu .

Nastavnik/nastavnica koji/koja izvodi nastavu u osnovnoj muzičkoj i osnovnoj baletskoj školi ima visoku ili višu stručnu spremu odgovarajućeg odsjeka.

Profil i stručna sprema nastavnika/nastavnica u specijalnim odjeljenjima pri osnovnoj školi i u specijalnoj osnovnoj školi utvrđuju se nastavnim planom i programom.

Stručni saradnici/saradnice u osnovnoj školi su: pedagog, pedagog-psiholog, psiholog, bibliotekar, socijalni radnik, defektolog određenog profila, logoped i zdravstveni radnik.

Broj stručnih saradnika/saradnica, profil i stručna sprema, kao i poslovi koje trebaju obavljati u osnovnoj školi utvrđuju se Standardima i Normativima.

Broj ostalih zaposlenih u školi, profil i stručna sprema, kao i poslovi koje trebaju obavljati u osnovnoj školi utvrđuju se Standardima i Normativima.

Član 73.

Nastavnici/nastavnice, stručni saradnici/saradnice i drugi zaposleni u osnovnoj školi ostvaruju svoja prava i dužnosti iz rada i po osnovu rada u skladu sa Zakonom o radu, Kolektivnim ugovorom, ovim zakonom i provedbenim propisima.

Svaki zaposlenik osnovne škole prije početka školske godine u obavezi je obaviti ljekarski zdravstveni pregled u javnoj ili privatnoj zdravstvenoj instituciji i uvjerenje o ljekarskom pregledu dostaviti u osnovnu školu, odnosno organizacionu jedinicu kod koje se nalazi njegov personalni dosije. Sadržaj sistematskog ljekarskog pregleda propisuje posebnim uputstvom ministar uz pribavljanje mišljenja Ministarstva zdravstva Kantona Sarajevo.

Troškove sistematskog pregleda iz stava 2. ovog člana snosi škola.

Član 74.

Osoba koja je pravosnažno osuđena za krivično djelo koje je, s obzirom na prirodu krivičnog djela, čini nepodobnom za rad sa djecom, neće biti izabrana za nastavnika/nastavnicu ili zaposlenika škole.

U školi ne može raditi lice koje je alkoholičar/alkoholičarka ili ovisnik o narkoticima, te lice koje boluje od zarazne ili duševne bolesti.

Ako se u toku školske godine ustanovi da je nastavnik/nastavnica ili drugi zaposlenik škole obolio od zarazne ili duševne bolesti, da je alkoholičar/alkoholičarka ili ovisnik o narkoticima, bit će udaljen iz procesa rada i upućen na liječenje.

Pravilima škole bliže se određuje postupak prema licu i njegov dalji radni status.

Član 75.

Nastavnici, stručni i drugi saradnici i drugi zaposlenici definiraju radni angažman ugovorom o radu.

Upraznjena radna mjesta u osnovnom školama prvo se popunjavaju sa jedinstvene rang liste zaposlenika za čijim radom je potpuno ili djelimično prestala potreba u odnosu na ugovor o radu na neodređeno vrijeme koji su zaključili sa poslodavcem na osnovu javnog konkursa, koja se vodi u ministarstvu, odnosno na osnovu javnog konkursa koji se istovremeno objavljuje u sredstvima javnog informisanja i na službenoj internet stranici Ministarstva.

Ukoliko u osnovnoj školi kao javnoj ustanovi postoji upražnjeno radno mjesto, škola je dužna prvo preuzeti lice sa spiska zaposlenika za čijim je radom potpuno ili djelomično prestala potreba iz stava 1. ovog člana, koje ispunjava sve opće i posebne uvjete za to radno mjesto.

Ukoliko se popunjavanje upražnjelog radnog mjesta u skladu sa stavom 2. ovog člana ne može realizirati, upražnjeno mjesto se oglašava putem javnog konkursa, koji se provodi u skladu sa Pravilnikom sa kriterijima za prijem zaposlenika u radni odnos koji donosi ministar uz konsultacije sa sindikatom.

Pravo na evidentiranje u spisak zaposlenika za čijim je radom potpuno ili djelimično prestala potreba iz stava 2. ovog člana imaju zaposlenici koji su u radnom odnosu na neodređeno vrijeme, kao i zaposlenici koji nisu ponovo izabrani za direktora, odnosno pomoćnika direktora škole, a ne miruju im prava i obaveze iz radnog odnosa koje podrazumijevaju prethodno radno mjesto u školi, u okviru svog profila i stručne spreme u osnovnim i srednjim školama, kao javnim ustanovama Kantona Sarajevo.

Pravilnik kojim se definiraju kriteriji za proglašavanje zaposlenika za čijim je radom potpuno ili djelimično prestala potreba, te uvjete preuzimanja zaposlenika iz jedne škole u drugu donosi ministar uz konsultacije sa sindikatom, a program zbrinjavanja viška zaposlenika u osnovnim školama donosi Vlada Kantona Sarajevo na prijedlog Ministarstva, a u skladu sa granskim kolektivnim ugovorom.

Zaposlenici u osnovnoj školi u hitnim, odnosno vanrednim slučajevima, mogu biti angažirani na određeni vremenski period, koji shodno Zakonu o radu ne može biti duži od tri mjeseca, pod uvjetom da se upražnjeno radno mjesto ne može popuniti u skladu sa stavom 2. ovog člana.

Školski odbor na prijedlog nastavničkog vijeća škole, u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona, obavezan je donijeti Plan kadrovskih potreba za naredni petogodišnji period.

Plan kadrovskih potreba školski odbor usvaja kontinuirano kao dio Sistema uspostave, osiguranja i upravljanja kvalitetom u osnovnim školama Kantona Sarajevo.

Ministarstvo će u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona donijeti akt kojim se preciznije uređuju jedinstveni parametri za Sistem uspostave, osiguranja i upravljanja kvalitetom u osnovnim školama Kantona Sarajevo.

Član 76.

Četrdesetsatna radna sedmica nastavnika/nastavnica i stručnih saradnika/saradnica utvrđuje se godišnjim programom rada a u skladu sa Standardima.

Nastavnik/nastavnica u okviru četrdesetsatne radne sedmice može imati najviše 25 časova svih vrsta i oblika neposrednog odgojno-obrazovnog rada koji se ostvaruje u školi.

U školama u kojima se odgojno-obrazovni proces odvija u okviru cjelodnevnog boravka, nastavnik/nastavnica u radnoj sedmici može imati najviše 30 časova svih vrsta neposrednog odgojno-obrazovanog rada s učenicima/učenicama, u skladu s pravilima škole.

Izuzetno, nastavnik/nastavnica može samo u jednom polugodištu, pod uvjetima utvrđenim pravilima škole, imati do 35 časova sedmično neposrednog odgojno-obrazovnog rada s učenicima/učenicama.

Član 77.

Plan korištenja godišnjih odmora i dužina trajanja godišnjih odmora utvrđuje se općim aktom osnovne škole shodno Zakonu o radu i Kolektivnom ugovoru za djelatnost osnovnog obrazovanja.

Nastavnici i stručni saradnici, u pravilu, godišnji odmor koriste u toku ljetnog odmora za učenike.

Izuzetno, zaposlenici koji ne iskoriste godišnji odmor u toku ljetnog raspusta, mogu koristiti godišnji odmor do 30. juna naredne godine.

Član 78.

Nastavnik u osnovnoj školi je samostalan u izvođenju nastave, izboru oblika i metoda rada, u okvirima utvrđenim nastavnim planom i programom i drugim relevantnim zakonskim i podzakonskim aktima.

Nastavnik ima obavezu da se priprema za organizaciju i obavljanje neposrednog odgojno-obrazovnog rada, za čas, odnosno nastavnu jedinicu, kao i druge oblike odgojno-obrazovnog rada.

Nastavnici, stručni i drugi saradnici obavezni su da se stručno usavršavaju i kontinuirano educiraju u toku cijelog radnog vijeka, s ciljem kvalitetnog praćenja, podsticanja i pomaganja u obrazovanju i razvoju učenika i obavljanja drugih poslova utvrđenih relevantnim propisima.

Pravilnik o stručnom usavršavanju donosi ministar.

Nastavnici i stručni saradnici osnovne škole mogu se udruživati u stručne aktive i udruženja na nivou škole i višim nivoima, s ciljem unapređenja rada, edukacije i saradnje na domaćem i međunarodnom planu.

Član 79.

Rad zaposlenika se sistematično prati i ocjenjuje na osnovu pravilnika koji, uz konsultacije sa sindikatom, donosi ministar.

Sastavni dio pravilnika iz stava 1. ovog člana su kriteriji za ocjenjivanje zaposlenika, kao i uvjeti za napredovanje i sticanje posebnih zvanja nastavnika, stručnih i drugih saradnika.

Osnovna škola je obavezna svake školske godine provoditi postupak evaluacije rada rukovodnog i nastavnog osoblja, odnosno uspješnosti realiziranja nastavnih programa.

Evaluacija rada rukovodnog i nastavnog osoblja provodi se u skladu sa pravilnikom koji donosi ministar.

Osnovne škole na osnovu odluke nastavničkog vijeća mogu provoditi evaluacionu anketu o radu nastavnog osoblja od strane učenika svake školske godine, a s ciljem unapređenja kvaliteta obrazovno-odgojnog rada.

Evaluacijom se obavezno ocjenjuju: kvalitet nastave i interaktivnog odnosa učenik-nastavno osoblje, korektnost u komunikaciji, odnos nastavnog osoblja prema učeniku na nastavi i na provjerama znanja, kao i drugi elementi utvrđeni pravilnikom iz stava 4. ovog člana.

Evaluacija rada rukovodnog i nastavnog osoblja je dio integralnog procesa uspostave sistema kvaliteta, odnosno samokontrole i unutrašnje ocjene kvaliteta.

Rezultate vrednovanja rada rukovodnog, nastavnog, stručnog i drugog osoblja osnovna škola je obavezna analizirati i isti čine sastavni dio personalnog dosijea svakog zaposlenika osnovne škole.

Član 80.

Lice koje prvi put zasniva radni odnos na poslovima nastavnika, stručnog ili drugog saradnika ima status pripravnika.

Škola je dužna, odmah po njegovom stupanju na posao, pripravniku izdati rješenje o pripravnničkom stažu sa rokom polaganja ispita za samostalan odgojno-obrazovni rad, odnosno, stručnog ispita i imenovati mentora.

Po završetku pripravnčkog staža, pripravnik je obavezan polagati ispit za samostalan odgojno-obrazovni rad, odnosno stručni ispit.

Program osposobljavanja za samostalan odgojno-obrazovni rad, stažiranje, profil i stručna sprema mentora, sastav komisije, način i troškovi polaganja ispita za samostalan odgojno-obrazovni rad, odnosno stručnog ispita, obrazac uvjerenja o položenom stručnom ispitu i vođenje evidencije reguliraju se pravilnikom koji donosi ministar.

Stručni ispit polaže se pred stručnom komisijom koju imenuje ministar.

U skladu sa nastavnim planom i programom u osnovnoj školi mogu se angažirati lica sa radnim iskustvom ili bez radnog iskustva u nastavi koja nemaju završen nastavnički fakultet.

Lica iz stava 6. ovog člana koja imaju položenu pedagoško-psihološku i didaktičko-metodičku grupu predmeta obavezna su položiti stručni ispit za samostalan odgojno- obrazovni rad.

Lica iz stava 6. ovog člana u čijem studiju nije bila zastupljena pedagoško- psihološka i metodičko- didaktička grupa predmeta, obavezna su položiti navedenu grupu predmeta i stručni ispit za samostalan obrazovno- odgojni rad.

Licima iz st. 7. i 8. ovog člana škola je dužna odmah po stupanju na posao izdati rješenje o pripravnničkom stažu, odnosno rješenje o stažiranju, sa rokom polaganja ispita za samostalan obrazovno- odgojni rad, odnosno, stručnog ispita i imenovati mentora, a licima iz stava 8. i rješenje o obavezi polaganja pedagoško-psihološke i didaktičko-metodičke grupe predmeta.

Rok za polaganje ispita grupe predmeta iz stava 8. ovog člana je 12 mjeseci od dana stupanja na rad ovih lica.

Lica iz stava 8. ovog člana odmah nakon što polože pedagoško-psihološku i didaktičko-metodičku grupu predmeta uz uvjet da su obavili pripravnčki staž u propisanom trajanju, stiču pravo polaganja stručnog ispita za samostalan odgojno-obrazovni rad.

Rok za polaganje stručnog ispita za lica iz stava 8. ovog člana je šest mjeseci od dana položenog posljednjeg ispita pedagoško-psihološke i metodičko-didaktičke grupe predmeta, odnosno šest mjeseci od posljednjeg dana obavljenog pripravnčkog staža, u protivnom mu prestaje radni odnos u toj školi.

Nastavnicima, stručnim i drugim saradnicima bez radnog iskustva, u skladu sa Zakonom o radu i kolektivnim ugovorom osnovna škola može omogućiti stručno osposobljavanje za samostalan odgojno-obrazovni rad, bez zasnivanja radnog odnosa (volonterski rad).

Na volontere iz stava 13. ovog člana, analogno se primjenjuju st. 1. do 5. ovog člana.

Član 81.

Nastavnik/nastavnica može izgubiti pravo na dalji rad u nastavi ako nastavničko vijeće, Ministarstvo ili Prosvjetna inspekcija utvrde da nastavnik/nastavnica ne izvršava svoje obaveze u skladu s nastavnim planom i programom, ovim zakonom, pravilima škole i drugim propisima.

Član 82.

U slučaju prestanka prava nastavnika/nastavnice da obavlja neposredni odgojno-obrazovni rad, škola može takvog nastavnika/nastavnicu rasporediti na druge poslove odnosno radne zadatke koji odgovaraju njegovoj/njenoj stručnoj spremi.

Nastavniku/nastavnici iz stava 1. ovog člana bezuvjetno prestaje radni odnos ako odbije da obavlja poslove odnosno radne zadatke koji mu se ponude, a koji odgovaraju njegovoj stručnoj spremi.

Ako nastavnik/nastavnica kome/kojoj je prestalo pravo da izvodi nastavu ne bude raspoređen/a na druge poslove odnosno radne zadatke, ostaje u školi dok ne zasnuje radni odnos u drugoj ustanovi ili preduzeću ili dok mu/joj ne prestane radni odnos po drugom osnovu, ali najduže šest mjeseci.

Po isteku roka iz prethodnog stava, nastavniku/nastavnici kome/kojoj je prestalo pravo da izvodi nastavu prestaje radni odnos u školi.

Za vrijeme dok se nalazi u školi, nastavniku/nastavnici pripadaju sva prava iz radnog odnosa.

VII. NADZOR NAD ZAKONITOŠĆU RADA I STRUČNI NADZOR

Član 83.

Nadzor nad zakonitošću rada i stručni nadzor rada javnih ustanova i ustanova iz oblasti osnovnog odgoja i obrazovanja vrši Ministarstvo.

Član 84.

Inspekcijски nadzor nad radom ustanova u oblasti primjene zakona, podzakonskih propisa i općih akata iz oblasti osnovnog obrazovanja i odgoja, preduzimanja mjera u skladu sa Zakonom i propisima donesenim na osnovu Zakona vrše prosvjetni inspektori u skladu sa Zakonom o prosvjetnoj inspekciji.

- „ Inspekcijски nadzor iz stava 1. ovog člana posebno se odnosi na:
- postupanje osnovne škole u pogledu primjene ovog zakona, drugih propisa i akata koje donosi ministar, te općih akata;
 - primjenu standarda koje određuje Agencija za predškolsko, osnovno i srednje obrazovanje;
 - kontrolu stručne zastupljenosti nastave odgovarajućim profilom i stručnom spremom nastavnog kadra, utvrđenih ovim zakonom i nastavnim planom i programom;
 - upotrebu odobrenih nastavnih planova i programa, udžbenika i drugih nastavnih sredstava;
 - upis učenika u školu;
 - izricanje odgojno-disciplinskih mjera prema učenicima;
 - primjenu zakonskih i drugih odredaba koje se odnose na statusna pitanja učenika;
 - vođenje relevantne dokumentacije i evidencije;
 - kontrolu javnih isprava, općih i pojedinačnih akata škole i drugih akata koja se odnose na rad organa koje kontroliše;
 - kontrolu upisa u Registar koji vodi Ministarstvo i upisa u sudski registar;

- pravo i obavezu prosvjetnog inspektora na izricanje mjera i utvrđivanje rokova za njihovo izvršenje u skladu sa zakonom,
- podnošenje prijave nadležnom organu za učinjeno krivično djelo, odnosno zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka.

Na rješenje prosvjetnog inspektora može se izjaviti žalba ministru.

Član 85.

Stručni nadzor, vrednovanje i stručna pomoć obuhvata aktivnosti u vezi sa organizacijom i izvođenjem nastave, nadzor nad radom nastavnika, stručnih i drugih saradnika i direktora u osnovnoj školi radi unapređivanja obrazovno-odgojnog rada.

Poslove stručnog nadzora i pomoći obavljaju stručni savjetnici Prosvjetno-pedagoškog zavoda Ministarstva.

Stručni nadzor, vrednovanje i stručna pomoć iz stava 1. ovog člana posebno se odnosi na:

- instruktivni i savjetodavni rad sa nastavnicima, stručnim i drugim saradnicima i direktorom u vezi sa obavljanjem dužnosti i pomaganje u provedbi obrazovno-odgojnih aktivnosti (održavanje ogledno- uglednih časova , seminarara i sl.);
- pružanje stručne pomoći u planiranju i organizaciji obrazovnog rada, ocjenjivanju i napredovanju učenika, a posebno nadarenih učenika;
- praćenje primjene nastavnog plana i programa, odnosno ciljeva i zadataka, sadržaja, obima, oblika i metoda obrazovnog rada i s tim u vezi njihovo usavršavanje, u skladu sa tehnološkim i razvojem novih savremenih oblika i metoda rada;
- prisustvovanje izvođenju nastave, ispita i drugih oblika odgojno - obrazovnog rada;
- vrednovanje kvaliteta rada osnovne škole, po jedinstvenim kriterijima;
- učestvovanje u pripremi, izvođenju i ocjenjivanju novih oblika i metoda rada;
- provjeru učeničkih postignuća u skladu sa standardima znanja koje propisuje Agencija za predškolsko, osnovno i srednje obrazovanje;
- praćenje stručnog usavršavanja nastavnika, stručnih saradnika u odgojno-obrazovnom procesu (prisustvovanje ogledno-uglednim časovima, seminarima i sl.);
- praćenje i ocjenjivanje rada nastavnika, stručnih saradnika u odgojno- obrazovnom procesu i direktora osnovne škole;
- predlaganje Ministarstvu i nadležnim organima preduzimanje neophodnih mjera za oklanjanje nepravilnosti, nedostataka te za unapređivanje odgojno-obrazovnog i stručnog rada.

Član 86.

Stručni nadzor vrše stručni savjetnici Prosvjetno- pedagoškog zavoda i izvještaj o svojim nalazima dostavljaju direktoru/direktorici škole, ministru/ministrici, općinskim i gradskim organima u roku od 15 dana od dana izvršenog nadzora.

Bliže propise o stručnom nadzoru donosi ministar/ministrica.

Član 87.

Škola je dužna da omogući nesmetano vršenje stručnog i inspekcijuskog nadzora, kao i uvid u odgovarajuću dokumentaciju i evidenciju koja se vodi u školi.

VIII. ORGAN UPRAVLJANJA, RUKOVOĐENJA I KONTROLE POSLOVANJA

Član 88.

Organ upravljanja u osnovnoj školi je školski odbor.

Organ rukovođenja je direktor/direktorica škole.

Organ kontrole poslovanja u osnovnoj školi je nadzorni odbor.

Član 89.

Školski odbor osnovne škole kao javne ustanove broji sedam članova i to: jedan predstavnik osnivača kojeg predlaže Ministarstvo, jedan predstavnik općine na čijem području se škola nalazi, tri predstavnika roditelja učenika i dva predstavnika uposlenika škole.

Izuzetno iz stava 1. ovog člana školski odbor osnovne škole kao javne ustanove koju je osnovala vjerska zajednica odnosno crkva samostalno ili sa drugim pravnim ili fizičkim licem broji sedam članova i to: jedan predstavnik osnivača, jedan predstavnik Ministarstva, tri predstavnika roditelja učenika i dva predstavnika zaposlenika škole.

Broj članova školskog odbora osnovne škole kao ustanove utvrđuje se aktom o osnivanju osnovne škole, a u njegovom sastavu je obavezan predstavnik kojeg predlaže Ministarstvo.

Predstavnik osnivača kojeg predlaže Ministarstvo iz stava 1. ovog člana:

- mora imati najmanje VII stepen stručne spreme ili prvi ciklus studija po bolonjskom procesu,
- ne može biti zaposlenik te škole,
- ne može biti roditelj učenika koji pohađa tu školu,
- ne može biti direktor škole registrirane u Kantonu.

Školski odbor po svom sastavu treba da odražava etnički sastav učenika i roditelja, školskog osoblja i lokalne zajednice u kojoj škola djeluje.

Predsjednika i članove školskog odbora osnovne škole kao javne ustanove, na osnovu raspisanog Javnog konkursa, imenuje i razrješava Vlada na način i u postupku propisanim zakonom.

U proceduri koja prethodi postupku imenovanja članova školskog odbora, kandidat za člana školskog odbora iz reda roditelja učenika i iz reda zaposlenika škole obavezan je obezbijediti pisanu podršku strukture koju predstavlja u školskom odboru.

Predsjednika i članove školskog odbora škole kao ustanove imenuje i razrješava osnivač.

U školskom odboru ne može se dozvoliti angažman licu za koje se u zakonom propisanom postupku, a na osnovu relevantne medicinske dokumentacije utvrdi da je: alkoholičar, ovisnik o narkoticima, kao i lice koje boluje od duševne bolesti, a što će se preciznije urediti pravilima škole.

U slučaju kada je protiv lica koji je član školskog odbora potvrđena optužnica za krivična djela za koja se odredbama važećeg Krivičnog zakona Bosne i Hercegovine i Krivičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu krivični zakon) može izreći kazna zatvora u trajanju od šest mjeseci i više škola je obavezna obavijestiti o tome osnivača radi donošenja odluke o suspenziji tih lica do okončanja krivičnog postupka.

O licima iz stava 9. ovog člana kojima je izrečena pravosnažna presuda ili mjera zbog počinjenog jednog ili više krivičnih djela iz stava 9. ovog člana škola je obavezna obavijestiti osnivača odnosno Ministarstvo radi donošenja odluke o njihovom razrješenju.

Način rada školskog odbora regulira se poslovníkom o radu.

Obavljanje dužnosti člana školskog odbora je dobrovoljno i besplatno.

Školski odbor imenuje se na period od 4 godine sa mogućnošću jednog reizbora.

Konkurs za imenovanje članova školskog odbora raspisuje se najkasnije pet mjeseci prije isteka mandata.

Konstituirajuću sjednicu školskog odbora saziva direktor najkasnije u roku od 15 dana od dana dostavljanja odluke Vlade o imenovanju školskog odbora.

Odluku o standardima i kriterijima za nominiranje/imenovanje predsjednika i članova školskih i nadzornih odbora osnovnih škola donosi Vlada na prijedlog Ministarstva.

Odluke školskog odbora donose se najmanje dvotrećinskom većinom ukupnog broja članova školskog odbora.

Ministar, uz konsultacije sa Vijećem roditelja i Sindikatom, donosi pravilnik kojim se preciznije uređuju pojedina pitanja funkcionisanja i rada školskih odbora, s ciljem potpune primjene Okvirnog Zakona o osnovnom i srednjem obrazovanju u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", br. 18/03).

Član 90.

Školski odbor osigurava djelotvorno i efikasno korištenje svih resursa škole.

Nadležnosti u donošenju akata škole su:

- donošenje pravila škole;
- donošenje godišnjeg programa rada škole za tekuću godinu i izvještaja o realizaciji godišnjeg programa rada za prethodnu godinu;
- donošenje finansijskog plana i usvajanje godišnjeg obračuna;
- donošenje općeg akta o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta, i drugih općih akata u skladu sa relevantnim propisima;
- donošenje svog programa rada i izvještaja o svom radu koji podnosi osnivaču.

Školski odbor je nadležan za rješavanje u prvom stepenu o:

- imenovanju i razrješenju direktora kao i zaključivanju ugovora o radu i prestanku rada direktora osnovne škole;
- imenovanju komisije za utvrđivanje prijedloga za izbor zaposlenika škole i drugih komisija za poslove iz svoje nadležnosti;
- korištenju sredstava preko iznosa određenog relevantnim propisima;
- žalbama i prigovorima zaposlenika na rješenje o ocjeni rada i drugim pravima, obavezama i odgovornostima iz radnog odnosa;
- žalbi učenika, odnosno roditelja ili staratelja učenika na odluku o izricanju odgojno-disciplinske mjere iz člana 65. ovog zakona;
- žalbama i prigovorima koji se odnose na rad direktora osnovne škole.

Školski odbor je nadležan za odlučivanje u drugom stepenu po žalbama i prigovorima na odluke direktora škole na koje je dopuštena žalba ili prigovor, posebno po žalbama i prigovorima koji se odnose na rad nastavnika, stručnih i drugih saradnika.

Školski odbor, osim nadležnosti propisanih st. 2., 3. i 4. ovog člana, obavlja i slijedeće:

- usmjerava, kontrolira i ocjenjuje rad direktora;
- razmatra prijedloge odluka, preporuke i prijedloge koje se upute školskom odboru i preduzima odgovarajuće mjere,
- rješava sva pitanja odnosa s osnivačem,
- vrši i druge poslove u skladu sa relevantnim propisima i pravilima osnovne škole.

Član 91.

Za direktora osnovne škole može biti imenovano lice koje, osim općih uvjeta, u pogledu stručne spreme ispunjava uvjete za nastavnika ili pedagoga škole u koju konkuriše i ima najmanje 8 godina radnog iskustva i od toga najmanje 5 godina na poslovima u nastavi ili na pedagoško-psihološkim poslovima, te ima najmanje VII stepen stručne spreme, odnosno završen najmanje II ciklus bolonjskog visokoobrazovnog procesa, i ima najmanje zvanje mentora, kao i druge uslove propisane aktom iz stava 11. ovog člana.

Direktora osnovne škole kao javne ustanove, čiji je osnivač Kanton imenuje školski odbor, na osnovu javnog konkursa.

Vlada Kantona daje saglasnost za kandidata/kandidate koje predloži školski odbor, a koji ispunjavaju uslove konkursa i kriterije iz pravilnika koji donosi ministar.

Ukoliko Vlada u roku od 60 dana od dana dostavljanja zahtjeva za davanje saglasnosti ne odluči o podnesenom zahtjevu, smatrat će se da je data suglasnost za predloženog/e kandidata/kandidate.

U proceduri koja prethodi postupku imenovanja direktora škole, član školskog odbora je obavezan obezbijediti i podržati obrazložen prijedlog strukture koju predstavlja u školskom odboru, a koja se odnosi na kandidata za direktora kojeg ta struktura podržava, na osnovu rezultata dobivenih nakon procedure koja omogućava neposredno i tajno izjašnjavanje svih zainteresovanih roditelja, staratelja i zaposlenika, a što će se detaljno propisati Pravilnikom koji donosi ministar uz konsultacije sa Vijećem roditelja i Sindikatom.

Direktora osnovne škole kao javne ustanove čiji osnivač nije Kanton imenuje školski odbor na osnovu javnog konkursa i uz saglasnost osnivača.

Direktor osnovne škole se imenuje na period od četiri godine sa mogućnošću ponovnog izbora uz ograničenje od najviše dva uzastopna mandata u istoj školi.

Na prava i obaveze uposlenika koji su imenovani za direktora škole primjenjuju se odgovarajuće odredbe zakona i kolektivnog ugovora za djelatnost osnovnog obrazovanja, kojima se uređuju prava i obaveze iz radnog odnosa, a koje nisu utvrđene ovim zakonom.

Školski odbor je obavezan razriješiti dužnosti direktora i prije isteka mandata zbog dokazanog kršenja zakona ili profesionalne nekompetentnosti i u slučajevima iz čl. 92a., 92b. i 92c. ovog zakona, te u skladu sa Zakonom o ustanovama.

Ukoliko direktor osnovne škole nije imenovan, odnosno ukoliko je razriješen prije isteka mandata, školski odbor će odmah iz reda nastavnika ili stručnih saradnika škole imenovati vršioca dužnosti direktora na period koji ne može biti duži od šest mjeseci od dana imenovanja i raspisati javni konkurs za izbor i imenovanje direktora.

Vršilac dužnosti direktora mora ispunjavati sve uvjete propisane u stavu 1. ovog člana i ima sva prava i obaveze direktora škole.

Za direktora i vršioca dužnosti direktora ne može se imenovati:

- lice za koje se u zakonom propisanom postupku, a na osnovu relevantne medicinske dokumentacije utvrdi da je alkoholičar, odnosno ovisnik o narkoticima, a što će se preciznije urediti pravilima škole,
- lice koje boluje od duševne bolesti, a što će se preciznije urediti pravilima škole,
- lice protiv kojeg je potvrđena optužnica ili izrečena pravosnažna presuda ili mjera za jedno ili više krivičnih djela za koja se odredbama važećeg Krivičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine i Bosne i Hercegovine može izreći kazna zatvora u trajanju od tri mjeseca i više.

Pravilima škole preciznije se uređuju pitanja imenovanja i razrješenja direktora škola.

Uvjeti i postupak sticanja odgovarajućeg sertifikata/licence iz stava 1. ovog člana preciznije se uređuju programom koji će donijeti ministar u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Lica koja podnesu prijavu na Javni konkurs za izbor i imenovanje direktora škole do usvajanja programa iz stava 12. ovog člana i izdavanja sertifikata/licence nisu obavezna ispunjavati taj uvjet.

Član 92.

Direktor osnovne škole je odgovoran za zakonitost rada i stručni rad škole.

Direktor osnovne škole, osim poslova i zadataka utvrđenih ovim zakonom, obavlja i slijedeće poslove:

- priprema nacrt godišnjeg programa obrazovno-odgojnog rada osnovne škole nakon čijeg donošenja je odgovoran za njegovo provođenje,
- predlaže finansijski plan škole,
- u skladu sa pravilnikom iz člana 75. ovog zakona vrši izbor i postavljenje zaposlenika i sa njima zaključuje ugovor o radu,

- donosi rješenja o prestanku ugovora o radu,
- utvrđuje raspored nastavnika i drugih zaposlenika škole na određene poslove, u skladu sa općim aktom o organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u školi,
- utvrđuje raspored radnog vremena nastavnika i stručnih saradnika,
- predlaže raspored časova nastavničkom vijeću,
- drži ogledno – ugledni čas jedanput u školskoj godini,
- drži ogledni ili ugledni čas jedanput u toku dvije nastavne godine,
- podnosi izvještaj o uspjehu i postignutim rezultatima obrazovno-odgojnog rada školskom odboru, osnivaču, Prosvjetno-pedagoškom zavodu, ministru i nadležnom općinskom organu na kraju prvog polugodišta i na kraju školske godine,
- rješava po žalbama i prigovorima na rad nastavnika, stručnih i drugih saradnika,
- odgovoran je za izvršenje naloga Ministarstva, prosvjetnog inspektora i stručnog savjetnika u slučaju nedoličnog ponašanja nastavnika, odnosno stručnih saradnika i njihovog negativnog uticaja na učenike i druge nastavnike,
- izvršava odluke školskog odbora i nastavničkog vijeća,
- podnosi finansijski izvještaj školskom odboru i osnivaču,
- vrši i druge poslove utvrđene relevantnim propisima i pravilima osnovne škole.“

Član 92a.

Dužnost direktora prestaje:

- istekom mandata,
- na lični zahtjev,
- razrješenjem,
- sticanjem uvjeta za prestanak radnog odnosa zbog odlaska u penziju i
- drugim slučajevima utvrđenim zakonom, provedbenim aktima i pravilima osnovne škole.

Odluku o prestanku dužnosti direktora donosi školski odbor.

Član 92b.

Školski odbor je obavezan razriješiti direktora prije isteka mandata ako:

- se utvrdi da ne izvršava obaveze iz ovog zakona,
- se utvrdi u zakonom propisanom postupku, a na osnovu relevantne medicinske dokumentacije da je alkoholičar, odnosno ovisnik o narkoticima, a što će se preciznije urediti pravilima škole,
- se utvrdi da, u zakonom propisanom postupku, a na osnovu relevantne medicinske dokumentacije, boluje od zarazne ili duševne bolesti, a što će se preciznije urediti pravilima škole,
- je izrečena pravosnažna presuda ili mjera zbog počinjenog jednog ili više krivičnih djela za koja se odredbama važećeg krivičnog zakona može izreći kazna zatvora u trajanju od tri mjeseca i više,
- se utvrdi da je škola odnosno direktor odgovoran za teži prekršaj iz ovog zakona ili privredni prestup,
- se utvrdi da škola ne ostvaruje utvrđeni nastavni plan i program ili ga ostvaruje sa utvrđenim, odnosno neotklonjenim nedostacima i nepravilnostima,
- direktor ne postupi po nalogu odnosno mjeri suda, Ministarstva ili inspektora za otklanjanje utvrđenih nepravilnosti odnosno nedostataka ili ako direktor postupi suprotno aktima suda, Ministarstva ili nadležne inspekcije.
- nadležni organ utvrdi da nesavjesno i nestručno obavlja poslove direktora,
- predlaganjem nezakonitih odluka, ili radom suprotno poslovniku, onemogućuje rad školskog odbora i zaposlenih,

- dostavi Ministarstvu netačne podatke o broju odjeljenja, učenika, časova i radnika,
- fizički kažnjava, omalovažava i vrijeđa ličnost učenika, zaposlenika i roditelja, ili neprimjerenim ponašanjem narušava ugled škole, ugled prosvjetnog radnika i društva u cjelini, a što se preciznije uređuje kućnim redom sa etičkim kodeksom.
- se u toku mandata utvrdi da ne ispunjava uvjete ili se utvrdi da je predao dokumente ili izjave tokom postupka prijave na konkurs, za koje se kasnije utvrdi da nisu vjerodostojni
- i drugim slučajevima u skladu sa zakonom.

Član 92c.

U slučaju kada je protiv direktora potvrđena optužnica za krivična djela za koja se odredbama važećeg krivičnog zakona može izreći kazna zatvora u trajanju od tri mjeseca i više, osnovna škola je obavezna obavijestiti osnivača radi donošenja odluke o suspenziji do okončanja krivičnog postupka.

U slučaju kršenja zakona, profesionalne nekompetentnosti ili nemarnosti, školski odbor je obavezan po hitnom postupku suspendovati direktora škole, do konačnog rješenja u skladu sa zakonom. Suspendovani direktor ostvaruje prava u skladu sa Kolektivnim ugovorom za djelatnost osnovnog obrazovanja i u skladu sa ovim zakonom.

Za vrijeme suspenzije školski odbor će imenovati vršioca dužnosti direktora iz reda nastavnika ili stručnih saradnika škole, koji ispunjava uvjete iz ovog zakona.

Član 93.

Škola, u skladu sa Pedagoškim standardima i normativima, može imati pomoćnika direktora/direktorice ili voditelja/ voditeljicu dijela nastavnog procesa, a u skladu sa Zakonom o ustanovama.

Pomoćnika direktora/direktorice, odnosno voditelja/ voditeljicu dijela nastavnog procesa imenuje školski odbor na prijedlog direktora, nakon provedene procedure koja prvo podrazumijeva interno oglašavanje u školi, a ukoliko se ne izvrši izbor iz reda nastanika/nastavnica i stručnih saradnika/saradnica zaposlenih u školi, škola objavljuje javni konkurs.

Pomoćnik direktora/direktorice, odnosno voditelja/ voditeljicu dijela nastavnog procesa se imenuje na period od četiri godine i može biti ponovo imenovan.

Član 94.

Nadzorni odbor obavlja kontrolu poslovanja osnovne škole.

Nadzorni odbor osnovne škole kao javne ustanove broji tri člana i to: jedan predstavnik kojeg predlaže Ministarstvo, jedan predstavnik kojeg predlaže općinski načelnik općine na čijem području se škola nalazi, jedan predstavnik kojeg predlažu zaposlenici škole.

Izuzetno iz stava 2. ovog člana nadzorni odbor osnovne škole kao javne ustanove koju je osnovala vjerska zajednica odnosno crkva samostalno ili sa drugim pravnim ili fizičkim licem broji tri člana i to: jedan predstavnik osnivača, jedan predstavnik kojeg predlaže Ministarstvo i jedan predstavnik kojeg predlažu zaposlenici škole.

Broj članova nadzornog odbora osnovne škole kao ustanove utvrđuje se aktom o osnivanju osnovne škole.

Predsjednika i članove nadzornog odbora osnovne škole kao javne ustanove, na osnovu raspisanog Javnog konkursa, imenuje i razrješava Vlada na način i u postupku propisanim zakonom.

Predsjednika i članove nadzornog odbora škole kao ustanove imenuje i razrješava osnivač.

Na rad nadzornog odbora analogno se primjenjuju odredbe člana 89. ovog zakona.

Član 95.

Nadzorni odbor škole obavlja slijedeće poslove:

- kontrolira donošenje i realizaciju finansijskog plana i godišnjeg obračuna,
- kontrolira izvršavanje obaveza iz ugovora o zakupu (ukoliko škola stiže prihode na osnovu zakupa),
- kontrolira priliv finansijskih sredstava na osnovu donacija pravnih i fizičkih lica, održavanja kurseva instruktivne nastave i prodaje proizvoda, intelektualnih i drugih usluga,
- informira se o prihodima koje osnovna škola stiže iz legata, poklona i zavještanja.

IX. STRUČNI ORGANI

Član 96.

U osnovnoj školi obrazuju se stručni organi:

- nastavničko vijeće, koje sačinjavaju svi nastavnici/nastavnice i stručni saradnici/saradnice škole,
- odjeljsko vijeće, koje čine nastavnici/nastavnice koji izvode nastavu u tom odjeljenju,
- stručni aktiv nastavnika/nastavnica određenih nastavnih oblasti.

Član 97.

Nastavničkim vijećem rukovodi direktor/direktorica škole.

Nastavničko vijeće obavlja slijedeće poslove:

- utvrđuje prijedlog godišnjeg programa rada škole,
- donosi odluke o organizaciji odgojno-obrazovnog rada,
- prati ostvarivanje nastavnog plana i programa i preduzima mjere za njegovo izvršavanje i o tome podnosi izvještaj školskom odboru,
- razmatra realizaciju nastavnog plana i programa s posebnim osvrtom na postignuća učenika/učenica kao i na kontinuitet ocjenjivanja učenika/učenica,
- utvrđuje prijedlog programa stručnog usavršavanja nastavnika/nastavnica i stručnih saradnika/saradnica, program rada stručnih organa i komisija i razmatra realizaciju istih,
- vrši izbor oblika nastave i saglasno tome vrši raspored učenika/učenica i podjelu predmeta za nastavnike/ nastavnice, odnosno vrši raspored rada u radnoj sedmici,
- vrši izbor razrednika/razrednica,
- analizira uspjeh učenika/ učenica i rad odjeljskih vijeća,
- određuje rukovodioce odjeljskih vijeća,
- analizira rad nastavnika/nastavnica i stručnih saradnika/ saradnica,
- imenuje komisije za polaganje ispita,
- razmatra izvještaj o polaganju ispita,
- razmatra izvještaj o izvršenom stručnom nadzoru,
- odobrava učeniku/učenici škole završavanje dva razreda u toku jedne školske godine,
- stara se o profesionalnom usmjeravanju učenika/učenica,

- razmatra odgojno-disciplinske mjere i donosi odgovarajuće odluke,
- preporučuje nabavku stručnih časopisa i druge stručne literature,
- vrši i druge poslove utvrđene pravilima škole.

Član 98.

Odjeljskim vijećem rukovodi razrednik/razrednica.

Odjeljsko vijeće obavlja slijedeće poslove:

- analizira uspjeh učenika/učenica i rad nastavnika u odjeljenju,
- prati razvoj učenika/učenica i na osnovu toga predlaže izbor programa primjerenih sposobnostima učenika/ učenica,
- odlučuje o programima za nadarene učenike/učenicice, za učenike/učenicice koji zaostaju u napredovanju i o oblicima nastave koji će se primjenjivati u odjeljenjima u cjelini ili za pojedine grupe učenika/učenica ili učenika/učenicu pojedinačno,
- usklađuje rad nastavnika/nastavnica u odgojno-obrazovnom procesu,
- utvrđuje zaključne ocjene učenika/učenica,
- izriče i drugim organima predlaže odgojno-disciplinske mjere prema učenicima/učenicama,
- analizira rad nastavnika/nastavnica i stručnih saradnika/ saradnica i predlaže mjere za unapređivanje odgojno- obrazovnog rada u odjeljenju,
- obavlja i druge poslove utvrđene pravilima škole.

Član 99.

U osnovnoj školi obrazuju se stručni aktivni, čiji su članovi nastavnici/nastavnice određenih nastavnih oblasti.

Stručnim aktivom rukovodi predsjednik/predsjednica stručnog aktiva.

Stručni aktiv obavlja slijedeće poslove:

- prati realizaciju nastavnog plana i programa i predlaže mjere za njegovo unapređenje,
- predlaže izmjene nastavnog plana i programa u skladu s tehnološkim razvojem i dostignućima u toj oblasti,
- daje prijedlog direktoru/direktorici u vezi s podjelom predmeta na nastavnike/nastavnice,
- učestvuje u izradi i izboru programa stručnog usavršavanja nastavnika/nastavnica,
- aktivno učestvuje u radu asocijacije stručnih aktiva osnovnih škola iz iste nastavne oblasti.

Način rada stručnih organa regulira se poslovníkom o radu stručnih organa škole.

Član 99.a

Osnovna škola ima sekretara škole, koji obavlja upravne, administrativne, normativno-pravne i druge pravne i organizacijske poslove, a čiji su profil i stručna sprema propisani Pedagoškim standardima i normativima.

Sekretar škole je obavezan polagati stručni ispit.

Bliži propis o stručnom ispitu iz stava 2. ovog člana donosi ministar.

X. ORGANIZIRANJE RODITELJA I UČENIKA/UČENICA

Član 100.

Škola ima vijeće roditelja koje se bira za tekuću školsku godinu, a čine ga po jedan roditelj učenika/učenica iz svakog odjeljenja.

Vijeće roditelja bira predsjednika/predsjednicu većinom glasova vijeća roditelja, a prvu sjednicu saziva direktor/direktorica škole.

Opće aktivnosti vijeća roditelja su:

- promoviranje interesa zajednice u kojoj se škola nalazi i interesa škole u toj zajednici,
- prezentiranje stavova roditelja učenika/učenica školskom odboru ili bilo kojoj drugoj zainteresiranoj strani,
- podržavanje aktivnog učešća roditelja i zajednice u radu škole,
- obavještanje školskog odbora i bilo koje druge zainteresirane strane o stavovima vijeća kad god to smatra neophodnim ili po zahtjevu školskog odbora ili druge zainteresirane strane,
- predlaganje predstavnika roditelja za člana školskog odbora,
- učešće u pripremi i realizaciji odgovarajućih projekata koji podržavaju i promoviraju odgojno-obrazovni rad u školi,
- razvijanje komunikacije i odnosa između učenika/ učenica, nastavnika /nastavnica, roditelja i zajednice,
- poboljšanje uvjeta rada škole,
- druge aktivnosti koje su od općeg interesa za školu.

Član 101.

Učenici/učenice u školi formiraju udruženja učenika/učenica pojedinačnih razreda, kao i vijeće učenika/učenica kao udruženje svih učenika/učenica škole.

Funkcija vijeća učenika/učenica je:

- promoviranje interesa škole u zajednici na čijem području se nalazi škola,
- prezentiranje stavova učenika/učenica školskom odboru,
- podsticanje angažiranosti učenika/učenica u radu škole,
- informiranje školskog odbora o svojim stavovima, kada ocijeni da je to potrebno ili po zahtjevu školskog odbora, o svakom pitanju koje se odnosi na rad i upravljanje školom.

Školski odbor učenicima/učenicama pruža svu potrebnu pomoć pri formiranju vijeća učenika/učenica.

Detaljni propisi o funkcioniranju vijeća učenika/učenica kao i druga prava i obaveze učenika/učenica u radu određuju se pravilima škole.

Od predstavnika učenika/učenica, roditelja učenika/učenica, nastavnika/nastavnica i drugih zainteresiranih faktora nastavnog rada formira se tijelo koje će koordinirati određene aktivnosti značajne za rad škole.

XI. SINDIKAT ŠKOLE

Član 102.

U školi se omogućava djelovanje sindikata škole.

Odnosi između sindikata škole i poslodavca, direktora škole, reguliraju se Kolektivnim ugovorom i pravilima škole.

XII. POTREBE I INTERESI KANTONA U OSNOVNOM ODGOJU I OBRAZOVANJU

Član 103.

Potrebe i interesi Kantona u osnovnom odgoju i obrazovanju u smislu ovog zakona su:

- osnovni odgoj i obrazovanje školskih obveznika u redovnim osnovnim školama,
- osnovni odgoj i obrazovanje školskih obveznika u specijalnim osnovnim školama,
- stručni tretman, osposobljavanje i radna okupacija umjereno i teže mentalno retardirane djece i omladine,
- dodatno obrazovanje nadarenih učenika/učenica u redovnim osnovnim školama, osnovnim muzičkim i baletskim školama, odnosno odjeljenjima tih škola u redovnim osnovnim školama,
- stručno usavršavanje nastavnika/nastavnica,
- izdavanje udžbenika, priručnika i druge stručne literature za potrebe osnovne škole,
- dopunsko obrazovanje lica starijih od šesnaest godina.

Član 104.

Rad osnovnih škola kao javnih ustanova finansira se iz budžeta Kantona, na osnovu kriterija za finansiranje koje, na prijedlog ministra/ministrice, donosi Vlada Kantona.

Osnivač škole osigurava sredstva potrebna za ustanovljenje škole, njen rad u skladu sa Standardima, a naročito osigurava finansiranje slijedećeg:

- plaće nastavnika/nastavnica, stručnih saradnika/saradnica i drugih zaposlenih,
- stručno usavršavanje i obuka nastavnika/nastavnica, stručnih saradnika /saradnica i drugih zaposlenih,
- obrazovanje djece sa posebnim potrebama,
- školska takmičenja,
- rad eksperimentalnih škola,
- nabavku nastavnih sredstava i učila,
- održavanje objekta škole,
- aktivnosti značajne za rad škole.

Član 105.

Osnovna škola može stjecati prihod:

- donacijom općina,
- donacijom pravnih i fizičkih lica,
- iz legata, poklona i zavještanja,
- prodajom proizvoda, intelektualnih i drugih usluga,
- održavanjem kurseva i instruktivne nastave,
- od ugovorene školarine u osnovnim školama kojima Kanton nije osnivač,

- iz zakupnina,
- iz drugih izvora koji neće dovoditi u pitanje etiku i humana načela škole kao odgojno-obrazovne ustanove.

Novac ili sredstva stečena na način pomenut u prethodnom stavu ovog člana zasebno se evidentiraju i koriste u skladu sa pravilnikom koji donosi Vlada Kantona Sarajevo, na prijedlog resornog ministra/ministrice.

XIII. SAMOUPRAVNI DJELOKRUG OPĆINA NA PODRUČJU KANTONA U OBLASTI OSNOVNOG ODGOJA I OBRAZOVANJA

Član 106.

Općinsko vijeće samostalno i sa drugim općinskim vijećima, pravnim i fizičkim licima iskazuje interes za osnivanje ili za prestanak rada redovne škole, specijalne i paralelne osnovne škole.

Na prijedlog općinskog vijeća, osnivač može da donese odluku da jedna ili više škola organizira osnovno obrazovanje odraslih, osnovno obrazovanje lakše i umjereno mentalno retardiranih učenika/učenica.

Član 107.

Nadležni organ općine prati rad osnovnih škola, analizira uspjeh u učenju i vladanju učenika/učenica i predlaže osnivaču mjere za unapređenje odgojno-obrazovnog rada u osnovnim školama na osnovu:

- praćenja i podsticanja realizacije godišnjih programa rada,
- razmatranja izvještaja osnovnih škola o radu i uvjetima rada,
- razmatranja izvještaja Prosvjetno-pedagoškog zavoda o radu i uvjetima rada u školama na području općine,
- razmatranja izvještaja Prosvjetno-pedagoškog zavoda o testiranju znanja učenika/učenica, rezultatima takmičenja i smotri i nastupa učenika/učenica škola.

Nadležni organ općine:

- ostvaruje saradnju s direktorima/direktoricama škola na području općine,
- ostvaruje saradnju s roditeljima učenika/učenica škola na području općine,
- koordinira saradnju među školama na svom području,
- sumira i izrađuje izvještaje o radu i uvjetima rada škola,
- predlaže i utvrđuje mjere za unapređenje odgojno- obrazovnog rada u školama na području općine i stara se o njihovoj realizaciji,
- radi na poboljšanju prostornih i materijalnih uvjeta škola na svom području,
- vodi evidenciju djece dorasle za upis u školu i spiskove te djece dostavlja školama na svom području,
- općinsko vijeće utvrđuje školsko područje uz saglasnost ministra/ministrice,
- u saradnji s Ministarstvom organizira takmičenja i smotre učenika/učenica u oblasti nastave i vannastavnih aktivnosti na općinskom nivou,
- organizira javne i kulturne manifestacije škola, posebno iz domena sporta, obrazovanja za demokratiju, ljudskih prava i prava djeteta.

Član 108.

Odluke iz samoupravnog djelokruga općina iz čl. 106. i 107. ovog zakona donose općinska vijeća.

XIV. SAMOUPRAVNI DJELOKRUG GRADA NA PODRUČJU KANTONA U OBLASTI OSNOVNOG ODGOJA I OBRAZOVANJA

Član 109.

Grad u saradnji s gradskim općinama:

- radi na poboljšanju prostornih i materijalnih uslova škola na području Grada,
- pomaže u organizaciji i realizaciji javne i kulturne funkcije škola na području Grada, posebno iz domena sporta, obrazovanja za demokratiju, ljudskih prava i prava djeteta.

Član 110.

Odluke iz samoupravnog djelokruga Grada iz člana 109. ovog zakona donosi Gradsko vijeće.

XV. KAZNE NE ODREDBE

Član 111.

Novčanom kaznom od 1.000 do 4.000 KM kaznit će se za prekršaj škola ako:

- otpočne s radom prije nego što je upisana u Registar osnovnih škola (član 14. ovog zakona),
- izda svjedodžbu ili drugu javnu ispravu o završenom obrazovanju prije nego što je upisana u Registar osnovnih škola (član 16. ovog zakona),
- izvodi nastavu po nastavnom planu i programu koji nije donio nadležni organ (čl. 25., 26. i 30. ovog zakona),
- bez odluke ministra/ministrice prekine nastavu (član 35. ovog zakona),
- se u školi upotrebljavaju udžbenici i nastavna sredstva koja nije odobrio nadležni organ (član 42. ovog zakona)
- ne upiše školske obveznike sa svog školskog područja (član 45. ovog zakona),
- izvještaj o upisu ne dostavi nadležnim organima (osnivaču, ministru/ministrici i nadležnom organu općine) u propisanom roku (član 48. ovog zakona),
- najkasnije do kraja tekuće školske godine ne uputi na komisiju za ocjenjivanje sposobnosti djece sa smetnjama u razvoju učenika/učenicu kod kojeg/koje nastupe promjene koje zahtijevaju prelaz iz specijalne u redovnu ili iz redovne u specijalnu osnovnu školu (član 49. ovog zakona),
- ne upiše učenika/učenicu koji/koja je doselio/la na njeno školsko područje ili ako ga upiše bez prevodnice, koju popunjava osnovna škola iz koje je došao (član 51. ovog zakona),
- obavi ispite suprotno bližim propisima iz čl. 6., 52. i 57. ovog zakona.

Za prekršaje iz prethodnog stava ovog zakona kaznit će se i odgovorno lice u školi novčanom kaznom od 400 do 1.500 KM.

Član 112.

Novčanom kaznom od 500 do 2.000 KM kaznit će se za prekršaj škola ako:

- učenici/učenice imaju veći broj časova nastave od zakonom predviđenog broja (član 34. ovog zakona),
- ne produži nastavu kada nisu realizirani godišnji fond nastavnih časova i programski sadržaji (član 36. ovog zakona),

- ne donese godišnji program rada za tekuću školsku godinu i ne dostavi ga nadležnim organima do zakonom utvrđenog roka (član 37. ovog zakona),
- ne vrši ocjenjivanje u skladu sa čl. 54., 55. i 56. ovog zakona,
- uputi učenika/učenicu da ponovi razred a da o prigovoru roditelja ili staratelja učenika/učenice nije odlučilo nastavničko vijeće (član 58. ovog zakona),
- ne vodi propisanu dokumentaciju i evidenciju i uredno i blagovremeno ne upisuje sve propisane podatke (član 63. ovog zakona),
- ne organizira ljekarski pregled zaposlenika/zaposlenica (član 73. ovog zakona),
- jedanput u dvije godine ne izvrši ocjenjivanje rada nastavnika/nastavnica (čl. 78. i 79. ovog zakona),
- onemogućiti nesmetano i potpuno obavljanje nadzora (čl. 83.- 87. ovog zakona),
- ne podnese izvještaj o uspjehu u učenju i vladanju učenika/učenica (član 92. ovog zakona).

Za prekršaje iz prethodnog stava kaznit će se odgovorno lice u školi novčanom kaznom od 400 do 1.000 KM.

Član 113.

Novčanom kaznom od 500 KM kaznit će se za prekršaj roditelj odnosno staratelj djeteta ako ne upiše dijete u školu, odnosno ako dijete redovno ne pohađa nastavu (član 44. ovog zakona).

Ukoliko ni poslije izvršene kazne roditelj ili staratelj ne upiše dijete u školu, odnosno ako dijete redovno ne pohađa nastavu, kazne se ponavljaju.

Član 114.

Novčane kazne izrečene za prekršaj iz čl. 111., 112. i 113. ovog zakona izriču se i plaćaju u valuti Bosne i Hercegovine, utvrđenoj Zakonom o valuti, po srednjem kursu koji utvrđuje Centralna banka Bosne i Hercegovine.

XVI. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 115.

Vlada će na prijedlog ministra/ministrice, u roku od 3 mjeseca, donijeti:

- Pedagoške standarde i normative za osnovnu školu (član 11. ovog zakona).
- Kriterije za finansiranje osnovnih škola (član 104. ovog zakona),
- Pravilnik o korištenju sredstava (član 105. ovog zakona),
- Propise o imenovanju školskog i nadzornog odbora (čl. 89. i 94. ovog zakona).

Vlada Kantona će na prijedlog ministra/ministrice u roku od 6 mjeseci od donošenja posljednjeg relevantnog akta, donijeti program zbrinjavanja viška uposlenika/uposlenica (član 75. ovog zakona).

Član 116.

Ministarstvo odnosno ministar/ministrice će u roku od 3 mjeseca od stupanja na snagu ovog zakona donijeti bliže propise o:

- organiziranju, finansiranju i načinu polaganja ispita za stjecanje osnovnog obrazovanja, kao i drugih ispita (čl. 6. i 75. ovog zakona),

- osnivanju i radu osnovnih škola koje imaju manji broj odjeljenja od broja predviđenih Zakonom (član 12. ovog zakona),
- osiguranju ispunjenja osnovnih uvjeta za privatne škole (član 13. ovog zakona),
- postupku utvrđivanja uvjeta za upis u Registar i o sadržaju i načinu vođenja Registra osnovnih škola (član 14. ovog zakona),
- osnivanju i radu eksperimentalnih osnovnih škola i proglašavanju postojećih osnovnih škola eksperimentalnim (član 40. ovog zakona),
- praćenju, vrednovanju i ocjenjivanju učenika/učenica (član 54. ovog zakona),
- posebnim priznanjima za učenike (član 62. ovog zakona),
- načinu vođenja dokumentacije i evidencije (član 63. ovog zakona),
- ocjenjivanju i napredovanju nastavnika/nastavnica i stručnih saradnika/saradnica i stjecanju zvanja (član 79. ovog zakona),
- polaganju stručnog ispita (član 80. ovog zakona),
- stručnom nadzoru (član 86. ovog zakona).

Član 117.

Škole su dužne da usklade svoju organizaciju, djelatnost i pravila sa odredbama ovog zakona u roku od 3 mjeseca od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 118.

Školske 2004/2005. godine škole će upisati u osmogodišnju školu djecu koja do 01.03.2004. godine navršavaju 6 godina, a u devetogodišnju školu djecu koja do 01.03.2004. godine navršavaju 5 i po godina života.

Od školske 2005/2006. godine sva djeca dorasla za upis u školu, u skladu sa ovim zakonom, upisat će se u I razred škole u devetogodišnjem trajanju.

Član 119.

Nastavnici/nastavnice koji su završili učiteljsku školu, srednju muzičku školu, srednju umjetničku školu, srednju fiskulturnu školu ili medresu, a na dan stupanja na snagu ovog zakona zatečeni su u nastavi i imaju 20 godina staža, mogu i dalje obavljati poslove na kojima su zatečeni u toj školi.

Nastavnici/nastavnice koji su završili učiteljsku školu, srednju muzičku školu, srednju umjetničku školu, srednju fiskulturnu školu ili medresu, a na dan stupanja na snagu ovog zakona zatečeni su u nastavi u školi i imaju manje od 20 godina staža, mogu nastaviti rad u toj školi u periodu do završetka školske 2008/2009 godine od dana stupanja na snagu ovog zakona. Navedeni period je predviđen za stjecanje odgovarajuće stručne spreme.

Nastavnici i nastavnice odnosno osobe koje imaju VI stepen stručne spreme odgovarajućeg profila za nastavnika/ nastavnicu škole u koju konkurišu, 20 godina radnog iskustva u nastavi ili pedagoško- psihološkim poslovima ili organizaciji odgojno- obrazovne djelatnosti, 35 godina ukupnog radnog staža, a naročito se ističu svojim radom u organizaciji odgojno- obrazovne djelatnosti, pedagoškoj teoriji i praksi mogu do kraja školske 2010/2011 godine biti imenovani za direktora škole.

Lica zatečena na poziciji direktora osnovne škole, nakon okončanja tekućeg mandata mogu biti imenovana na dužnost direktora u istoj školi na još najviše jedan uzastopni mandat.

Lica zatečena na poslovima sekretara škole koja na dan stupanja na snagu imaju najmanje 15 godina radnog iskustva na pravnim poslovima, nisu obavezna polagati stručni ispit.

Član 120.

Stupanjem na snagu ovog zakona, prestaje da važi Zakon o osnovnom obrazovanju i odgoju ("Službene novine Kantona Sarajevo", br. 7/98, 9/00 i 18/02).

Član 121.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana nakon objavljivanja u "Službenim novinama Kantona Sarajevo".